

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Hrušovansko pro programové období 2014 – 2020 *Region klidu a pohody*

Pracovní verze z 25. 8. 2014

Obsah

Úvod	4
1 Popis území a zdůvodnění jeho výběru	5
1.1 Základní informace o MAS Hrušovansko	6
1.1.1 Orgány MAS Hrušovansko	6
1.1.2 Kancelář MAS	7
1.2 Historie MAS	8
1.3 Zdůvodnění výběru území	9
2 Analytická část	10
2.1 Stručná socio-ekonomická analýza	10
2.1.1 Geografická charakteristika regionu	10
2.1.2 Základní identifikace území a členů	11
2.1.3 Demografická situace	16
2.1.4 Technická infrastruktura	20
2.1.5 Doprava	22
2.1.6 Vybavenost obcí službami	25
2.1.7 Domovní a bytový fond	27
2.1.8 Životní prostředí - nakládání s odpady	29
2.1.9 Životní prostředí – vodní režim a kvalita pitné vody	30
2.1.10 Životní prostředí – kvalita ovzduší	31
2.1.11 Výskyt chráněných lokalit v území	33
2.1.12 Život v obcích	34
2.1.13 Podnikání, výroba, nezaměstnanost	35
2.1.14 Členění zaměstnanosti dle sektorů	39
2.1.15 Srovnání nezaměstnanosti s okolními MAS	40
2.1.16 Řízení obcí, informovanost, spolupráce	40
2.1.17 Bezpečnost v obcích	41
2.1.18 Cestovní ruch	43
2.2 Analýza problémů a potřeb	45
2.2.1 Názory starostů obcí	46
2.2.2 Názory občanů	47
2.2.3 Názory podnikatelů	50
2.3 SWOT analýza	55

3	Strategická část.....	58
3.1	Úvod.....	58
3.1.1	Činnost pracovních skupin	58
3.2.	Stanovení cílů a jejich prioritizace.....	59
3.2.1	Stanovení vize.....	59
3.2.2	Stanovení mise	59
3.2.3	Strategické cíle	60
3.2.4	Priority, specifické cíle a návrh konkrétních opatření.....	61
3.3	Vazba na strategické dokumenty	70
4	Implementační část.....	72
5	Seznam tabulek	72
6	Seznam grafů.....	72
7	Seznam obrázků	73
8	Přílohy	73

Úvod

Integrovaná strategie vzniká především z toho důvodu, že místní akční skupina Hrušovansko chce v novém programovém období 2014 – 2020 čelit novým výzvám a realizovat nové rozvojové projekty. Platforma místní akční skupiny umožňuje sdružovat nejenom obce, ale i další jak ziskové, tak neziskové organizace (soukromé firmy i neziskové organizace), a je tak ideální pro úzkou spolupráci různorodých subjektů v regionu. Je velmi důležité definovat hlavní problémové oblasti, ujasnit si, kam by měl region směřovat a co všechno je potřeba zrealizovat, aby Hrušovansko bylo lepším místem pro život. Jedině tak lze rozvíjet venkovský region, což je ostatně v zájmu všech zainteresovaných členů MAS. Je také třeba usilovat o prohloubení komunitního života v území. Tato strategie by neměla být účelně využita jen z důvodu čerpání dotací, ale v první řadě pro dlouhodobý a udržitelný rozvoj regionu. Tomu napomůže především úzká spolupráce všech aktérů a zájmových skupin. Strategie je vytvořena v duchu komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD – Community-led Local Development). Tento dokument je také v souladu se závazným Metodickým pokynem pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020. Strategie má ambici stát se uceleným rozvojovým dokumentem, který propojí zájmy místních subjektů, jejich záměrů a disponibilních zdrojů.

Obce, které jsou součástí MAS Hrušovansko, mají s různými formami spolupráce již poměrně velké zkušenosti. Místní akční skupina vznikla mimo jiné díky předešlé spolupráci s obcemi v rámci DSO Niva a mikroregionu Hrušovansko. Ze 14 obcí mikroregionu Hrušovansko je v současné době 12 z nich členem MAS Hrušovansko. Existuje tedy poměrně silný předpoklad, že MAS bude při plnění principů komunitně vedeného místního rozvoje dosahovat dobrých výsledků.

V rámci tvorby strategie proběhlo informování všech dotčených subjektů o připravované strategii. Byla realizována také dotazníková šetření mezi starosty obcí, občany, neziskovými organizacemi a podnikateli, uskutečnily se 3 kulaté stoly se zástupci obcí, podnikatelů a neziskových organizací v daném regionu, vznikly také 3 pracovní skupiny se zaměřením na životní prostředí, sport a kulturu a místní producenty, které se sešly na speciálně zaměřených pracovních jednáních, kde připomínkovaly návrh strategie. K připomínkování strategie byli vyzváni e-mailem všichni členové (partneři MAS Hrušovansko) a prostřednictvím www.mashrusovansko.cz i široká veřejnost. Připomínkování probíhalo prostřednictvím

připomínkového listu, do kterého byly zapracovány všechny připomínky, které byly následně vypořádány.

Na tvorbě strategie pracovala skupina pracovníků MAS spolu s týmem expertů z Masarykovy univerzity v Brně, kteří připravili její analytickou část ve spolupráci s pracovníky MAS. Na dokumentu se dále podílely i místní subjekty (zástupci MAS, zastupitelé obcí, podnikatelé, neziskové organizace) a byly sem zapracovány i názory občanů z 3 kulatých stolů, které proběhly v květnu 2014 pod vedením zkušeného facilitátora. Kulaté stoly proběhly ve třech obcích MAS Hrušovansko a byly určeny pro 3-4 obce tak, aby zahrnovaly všechny obce území MAS Hrušovansko. Kulatých stolů se průměrně zúčastnilo 20 účastníků/1 kulatý stůl, z každého kulatého stolu byl pořízen zápis, který sloužil jako podklad pro zapracování připomínek občanů do této strategie.

Dokument obsahuje analytickou část, která čerpá především z dostupných statistických dat a informací získaných přímo od zástupců regionu. Tato část poskytuje komplexní charakteristiku oblasti MAS s ohledem na dlouhodobé perspektivy a na základě znalosti regionu identifikuje hlavní pozitivní a negativní jevy a trendy regionu. Dále pak tato část obsahuje SWOT analýzu a problémovou analýzu, která je shrnutím všech zjištěných jevů v regionu. V návrhové části je zformulována dlouhodobá vize regionu, opatření a konkrétní kroky, které by měly vést ke zlepšení života na Hrušovansku a stejně tak k rozvoji tohoto regionu.

1 Popis území a zdůvodnění jeho výběru

MAS Hrušovansko se rozkládá v Jihomoravském kraji. Jedná se o menší a územně kompaktní oblast ležící v jižní části Moravy u hranic s Rakouskem mezi Znojmem a Mikulovem. Tento venkovský region charakterizuje rovinatá až mírně zvlněná krajina posetá poli a vinohrady, protkaná sítí cyklostezek, které umožňují poznat jak přírodní, tak historicky zajímavá místa Hrušovanska.

Místní akční skupina Hrušovansko vznikla v roce 2013 a jedná se o otevřené nepolitické seskupení občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (v současné době sdružuje MAS 12 obcí).

1.1 Základní informace o MAS Hrušovansko

- Název subjektu: MAS Hrušovansko
- Sídlo: nám. Míru 9, 671 67 Hrušovany nad Jevišovkou
- Datum vzniku: 08/2013
- Právní forma: občanské sdružení (od konce r. 2014: zapsaný spolek)
- Webové stránky: www.mashrusovansko.cz
- Rozloha: 21 858 ha (218,58 km²)
- Počet obyvatel: 11 833
- Počet obcí: 12

Kontaktní osoby:

Funkce	Osoba	Telefon	E-mail
Předseda správní rady	Ing. Bronislav Prudký	725 111 151	b.prudky@seznam.cz
Místopředseda správní rady	Jaroslav Bejlek	777 088 868	bejlek@bejlek.cz
Manažerka MAS	Jitka Jirků	515 229 897	info@hrusovansko.cz

MAS Hrušovansko je právní formou občanské sdružení (o.s.), které do konce roku 2014 přejde na zapsaný spolek (z.s.). MAS Hrušovansko je dobrovolná a nezávislá místní akční skupina tvořena partnery MAS na základě společného zájmu. MAS Hrušovansko je otevřeným partnerstvím, právní osobou, jejíž právní postavení se řídí zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem, v platném znění, dalšími obecně závaznými předpisy a stanovami spolku. V současné době je partnery (členy) MAS Hrušovansko 12 obcí, 10 neziskových organizací a 7 podnikatelů, z nichž 2 podnikají v zemědělství. Partneři MAS Hrušovansko jsou dále rozděleni do 5 zájmových skupin: obec do 1 000 obyvatel, obec nad 1 000 obyvatel, sport-kultura, vinaři a zemědělci, služby.

1.1.1 Orgány MAS Hrušovansko

Strukturu organizace místní akční skupiny graficky znázorňuje následující obrázek.

Statutárním orgánem MAS Hrušovansko je předseda správní rady.

Obrázek 1: Struktura organizace MAS Hrušovansko

Zdroj: webový portál MAS: www.mashrusovansko.cz¹

- **valná hromada** – jedná se o nejvyšší orgán tvořený všemi partnery MAS
- **správní rada** – rozhodovací orgán je tvořen nejméně 3 členy z partnerů MAS
- **dozorčí rada** – kontrolní orgán je tvořen nejméně 3 členy z partnerů MAS

1

- **výběrová komise** – výběrový orgán je tvořen nejméně 3 členy ze subjektů působících na území MAS

1.1.2 Kancelář MAS

V současné době má MAS Hrušovansko manažera MAS v pracovně právním vztahu a 4 pracovníky na DPP, kteří se podílejí především na tvorbě strategie (SCLLD) pro nové programové období 2014 – 2020. Pro realizaci schválené SCLLD Hrušovansko budou zaměstnání současní pracovníci (DPP) na částečný nebo plný pracovní úvazek a v případě potřeby se pracovní tým MAS rozšíří o další zaměstnance.

Kancelář MAS Hrušovansko je umístěna v centru města Hrušovany n. J. a je složena ze tří místností: kanceláře, skladu a wc. Kancelář má bezbariérový přístup a velkou výlohu. Kancelář je vybavena PC, tiskárnou se skenerem, internetem, pevnou linkou i stojany na propagační materiály. V případě potřeby se kancelář MAS rozšíří o další místnosti, popřípadě se zřídí vedlejší kanceláře MAS v jiných obcích MAS Hrušovansko tak, aby byla kancelář MAS dostupná i jinde než jen v Hrušovanech n. J..

MAS Hrušovansko má internetové stránky www.mashrusovansko.cz, které obsahují základní informace o MAS: aktuální seznam partnerů a zájmových skupin MAS, zřizovací dokumenty (stanovy, jednací řády), kontaktní údaje, konzultační hodiny, mapu území působnosti, seznam členů orgánů MAS.

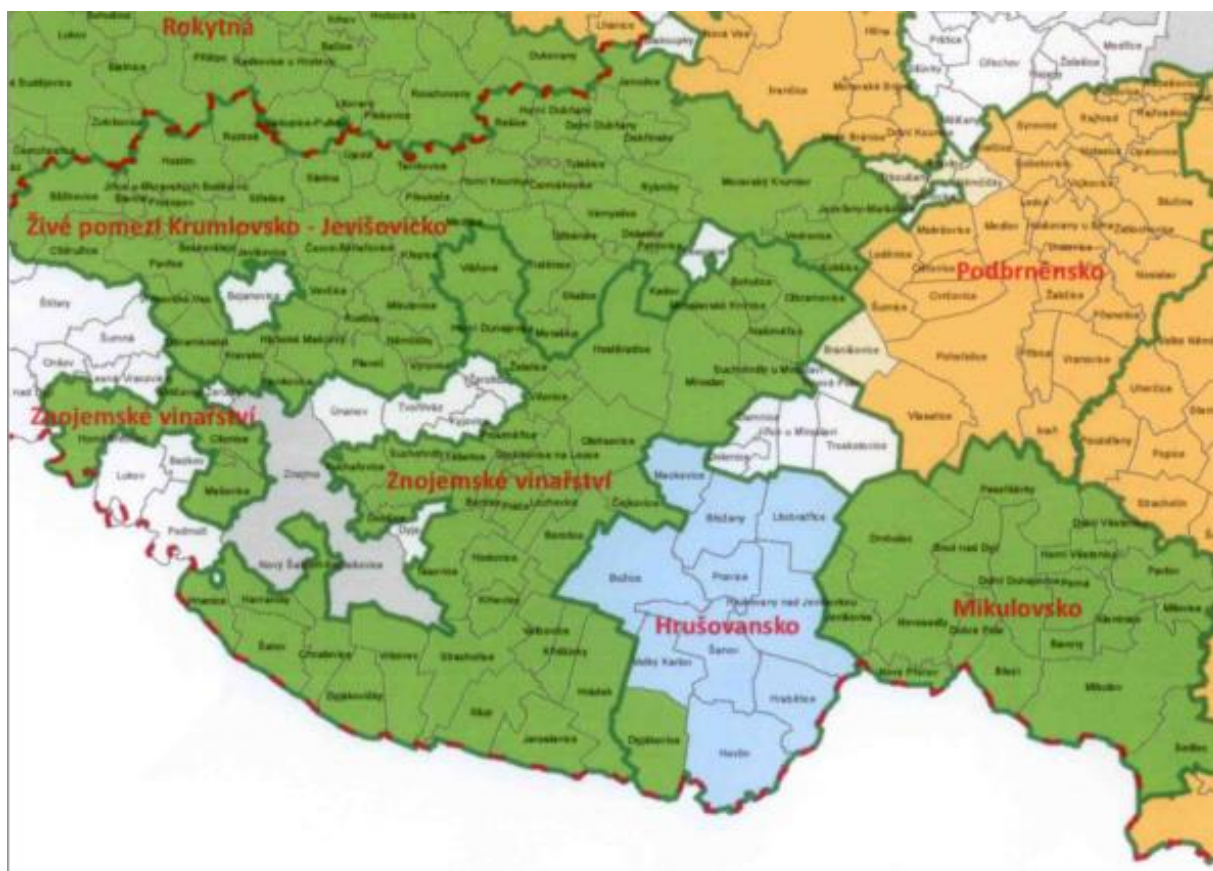
1.2 Historie MAS

V roce 1997 spojily své síly obce na Božicku a společně založily Dobrovolný svazek obcí NIVA. Jeho členy jsou nyní obce Borotice, Božice, Břežany, Čejkovice, Mackovice, Pravice a Velký Karlov. O tři roky později v červnu roku 2000 založili starostové 14 obcí Zájmové sdružení obcí Hrušovanska, kam mimo členy DSO Niva patří i město Hrušovany n. J. a obce Jevišovka, Litobratřice, Hrabětice, Šanov, Dyjákovice a Hevlín. Místní akční skupina Hrušovansko pak vznikla v srpnu 2013 za účelem sdružení subjektů nacházejících se v mikroregionu Hrušovansko. Skupina je řádným členem Národní sítě MAS ČR. Některé z členských obcí MAS mají již zkušenosti i z dřívějšího členství v MAS znojemské vinařství. Po čase se však rozhodly přestoupit a zformovat MAS Hrušovansko, a to na základě předešlé úspěšné spolupráce s obcemi v rámci DSO Niva a mikroregionu Hrušovansko. Ze 14 obcí mikroregionu Hrušovansko je 12 obcí členem MAS Hrušovansko. Jelikož obce mají jiné

formy dlouholeté úspěšné spolupráce již za sebou, existuje silný předpoklad dobrých výsledků i v rámci nově vzniklé místní akční skupiny.

Obrázek 2: Poloha MAS Hrušovansko vůči okolním MAS

Zdroj: webový portál NS MAS²

1.3 Zdůvodnění výběru území

Při výběru území bylo podstatné území kopírující území mikroregionu Hrušovansko, kde důvodem pro výběr území byly především podobné nebo dokonce stejné potenciály a problémy v oblastech životního prostředí, cestovního ruchu, ekonomické, sociální i environmentální. Území MAS Hrušovansko je z hlediska MAS ČR menší, ale o to kompaktnější, pružnější řešit nejen problémy, ale především rozvoj venkovského regionu ve všech oblastech. Neméně důležitým faktorem pro výběr území MAS Hrušovansko byla i velice dobrá dlouholetá úspěšná spolupráce obcí, neziskových organizací i podnikatelů v rámci mikroregionu Hrušovansko, z něhož 90 % patří do územní působnosti MAS Hrušovansko.

² Dostupné z: http://nsmas.cz/content/uploads/2014/04/10_jihomoravsky.jpg

2 Analytická část

Analytická část strategického dokumentu je rozdělena do tří částí; jedná se o socio-ekonomickou analýzu, analýzu problémů a potřeb a SWOT analýzu. První zmíněná kapitola je dále rozpracována do jednotlivých podkapitol, které se mimo jiné týkají geografické charakteristiky regionu, dopravy, životního prostředí, života v obcích a dalších oblastí. Druhá zmíněná část strategie se zabývá analýzou nejvýznamnějších problémů regionu a rozvojových potřeb území. Do této části jsou zapracovány i názory starostů, občanů a podnikatelů, popř. neziskových organizací, které vyplynuly z dotazníkového šetření. V závěru analytické části dokumentu je zpracována SWOT analýza definující jak slabé a silné stránky regionu, tak příležitosti dalšího rozvoje a případné hrozby.

2.1 Stručná socio-ekonomická analýza

2.1.1 Geografická charakteristika regionu

Hrušovany nad Jevišovkou jsou obcí s pověřeným obecním úřadem. Pod Hrušovany nad Jevišovkou v rámci tohoto rozdělení spadají obce Borotice, Božice, Břežany, Hevlín, Hrabětice, Litobratřice, Mackovice, Pravice, Šanov, Velký Karlov. V porovnání s Místní akční skupinou chybí pouze obce Dyjákovice a Čejkovice, která spadají pod úřad ve Znojmě. V místní akční skupině na rozdíl od působnosti obce s pověřeným obecním úřadem v Hrušovanech nad Jevišovkou chybí obec Borotice, která je zapojena do mikroregionu Daníž. Ten je členem MAS Znojemské vinařství. Toto rozdělení je v souladu i s přibližnou přírodní hranicí, kterou tvoří řeka Dyje na východě a jihu regionu. Všechny obce leží v okrese Znojmo, v Jihomoravském kraji.

Řešená oblast leží v jižní části Moravy na hranicích s Rakouskem. Region je převážně rovinný. Menšími výjimkami je okolí obcí Božice, Pravice a Břežany, kudy protéká řeka Jevišovka a spolu s Příčným potokem zde tvoří Údolí lásky. Také potok Břežanka mírně narušuje jinak rovinný region. Na jihu a východě území teče řeka Dyje, která zde tvoří přírodní hranici regionu.

Z geomorfologického hlediska se Hrušovansko rozkládá v jižní části Dyjsko-svrateckého úvalu, který spadá pod tzv. Karpatskou soustavu. Dyjsko-svratecký úval je zde tvořen Dyjsko-svrateckou nivou, Jaroslavickou a Drnholeckou pahorkatinou. Zmíněné

geomorfologické celky se rozkládají v okolí řek Dyje a Jevišovky, které také protékají Hrušovanskem. Dyjsko-svratecká niva tvoří místní roviny. Od této nivy se na severo – západ rozkládá Drnholecká pahorkatina, která se dále dělí na okrsky Hrabětická plošina, Jevišovická niva a Olbramovická pahorkatina. Drnholecká pahorkatina se line severozápadně od obce Drnholec a na Hrušovansku zasahuje v jeho severní části, přičemž z jihu je ohraničená řekou Jevišovkou.

Jaroslavická pahorkatina leží na jihovýchod od obce Jaroslavice a je ohraničena ze severu řekou Dyjí a na Hrušovansko tak téměř nezasahuje. Obě pahorkatiny se řadí mezi nížinné pahorkatiny. Nejvyšším bodem regionu je kopec na Kašenci (253 m.n.m.), který leží v severní části obce Mackovice v Drnholecké pahorkatině.

Hrušovansko leží v teplé až velmi teplé klimatické oblasti, jak je ostatně pro jižní část Moravy typické. Charakter podnebí lze označit za suchý. Průměrná roční teplota dosahuje hodnot 9 – 10 stupňů, což lze označit za nadprůměrné oproti celé České republice. Hrušovansko leží ve srážkovém stínu Českomoravské vrchoviny. Proto zde roční úhrn srážek dosahuje pouze 450 – 500 mm za rok. Většinu území pokrývají černozemě – hlinité a jílovitohlinité. Země je zde rovinná s maximálním sklonem 3 stupně. Půda je zde využívána jako orná pro pěstování kukuřice, vína, zeleniny a cukrové řepy, obilí, řepky i slunečnice. Na Hrušovansku existují také nivy, které mají vysokou hladinu podzemních vod a jsou tak trvale zamokřené a používají se pouze jako louky (především v okolí Litobratřického potoka). Oblasti dominují řeky Dyje a Jevišovka. Nachází se zde ale také množství menších potoků a zavlažovacích kanálů.

Hrušovansko náleží do dubového vegetačního pásma, které je typické pro nížinné oblasti do 300 m.n.m. Dubům se ostatně v oblastech s relativně vysokou průměrnou teplotou a nízkým úhrnem srážek daří. Díky příznivému klimatu a reliéfu byla však krajina rychle přeměněna člověkem až do dnešní podoby, kdy dominuje především orná půda a louky.

2.1.2 Základní identifikace území a členů

Místní akční skupinu Hrušovansko tvoří k dnešnímu datu (4. 7. 2014) dvanáct obcí. Všechny tyto obce patří pod okres Znojmo, který, s rozlohou 1590 km², patří mezi největší okresy České republiky a v délce 105 km sousedí svou jižní hranicí s Rakouskem. Z hospodářského hlediska je okres Znojmo okresem zemědělsky průmyslovým. Právě zemědělská půda tvoří

téměř 68 % výměry okresu. Vzhledem k poměrně nízkému zprůměrnění okresu, absenci velkých podniků a sezónnosti některých činností, dosahuje okres Znojmo vysoké nezaměstnanosti, která se prohlubuje v zimních měsících, kdy klesá zájem o pracovníky v zemědělství, stavebnictví a službách.

Obrázek 3: Plánek členských obcí MAS

Zdroj: vlastní zpracování dle leader.isu.cz

Tabulka 1: Základní charakteristiky členských obcí

Název Obce	Kód obce ČSÚ	Výměra (ha)	Počet obyvatel	Počet obyvatel v produktivním věku	Podíl obyvatel v produktivním věku (%)	Hustota zalidnění (ob/ km ²)
Božice	593826	2987,53	1555	1032	66	52,05
Břežany	593842	1637,59	894	689	77	54,59
Čejkovice	593877	920	212	165	76	23,04
Dyjákovice	593974	1929,61	831	566	68	43,07
Hevlín	594032	2693,05	1419	1033	73	52,69
Hrabětice	594130	1606,93	901	630	70	56,07
Hrušovany n.J.	594156	2531,02	3280	2366	72	129,59
Litobratřice	594369	1988,1	508	360	71	25,55
Mackovice	594407	1179,71	379	247	65	32,13
Pravice	594687	992,73	307	222	72	30,92
Šanov	594873	2034,82	1472	1051	71	72,34
Velký Karlov	545325	1349,39	435	318	73	32,24

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Administrativně má statut města a zároveň je obcí s pověřenou působností pouze obec Hrušovany nad Jevišovkou. Ostatní obce spadají do kategorie jednotkových obcí. Tabulka výše zobrazuje kompletní seznam členských obcí včetně jejich základních charakteristik. Jelikož je průměrný počet obyvatel na obec v české republice přibližně 1677, je možné všechny obce, kromě výše zmíněných Hrušovan, charakterizovat jako podprůměrné. Ukazatel podíl obyvatel v produktivním věku zobrazuje hodnoty srovnatelné s průměrem České republiky (70 %). Tedy potenciál mladé pracovní síly se v obcích nachází. V dalších subkapitolách si ukážeme, zda li tito obyvatelé nachází v rámci okresu i dostatečné pracovní uplatnění. 52,84.

Tabulka 2: Charakteristika území MAS Hrušovansko v porovnání s vyššími územními celky

Územní celek	Výměra (ha)	Hustota (ob/km ²)	Počet obyvatel	Počet obyv. v produktivním věku	Počet obcí
Okres Znojmo	159 000	71	113 106	79 965	144
Území MAS Hrušovansko	21 858	54	11 833	8 679	12
Území MAS Hrušovansko - podíl (%)	13,75	76,06	10,46	10,87	8,33
Jihomoravský kraj	719 555	162	1 169 000	809 884	673
Území MAS Hrušovansko - podíl (%)	3,04	33,33	1,01	1,07	1,78
Česká republika	7 886 500	133	10 486 731	7 330 225	6 251
Území MAS Hrušovansko - podíl (%)	0,28	40,6	0,11	0,12	0,19

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Tabulka č. 2 zaznamenává procentuální podíly výměry, hustoty zalidnění, celkového počtu obyvatel, počtu obyvatel v produktivním věku a celkového počtu obcí MAS Hrušovanska v porovnání s vyššími územními celky. V rámci měřítka okresu Znojmo tvoří území MAS Hrušovansko 13,75 % podíl území, 10,46 % podíl počtu obyvatel a 8,33 % podíl v rámci celkového počtu obcí. Hustota zalidnění je v obcích MAS Hrušovanska pod průměrem okresu Znojmo, tvoří 76,06 % podíl hustoty zalidnění, které okres jako celek dosahuje. Podíl počtu obyvatel v produktivním věku je mírně vyšší než podíl celkového počtu obyvatel, což by mohlo být znakem dostatku pracovní síly v území. Podobný trend lze pozorovat i v rámci

měřítka Jihomoravského kraje i České republiky. Hustota zalidnění je však ve všech srovnáních výrazně nižší než průměr, což může znamenat jak nízkou atraktivitu území pro výstavbu a bydlení, tak v opačném případě další možný prostor pro osídlení a rozvoj regionu. V porovnání s Jihomoravským krajem i Českou republikou dosahuje MAS Hrušovansko v rámci hustoty zalidnění v průměru pouze 37 %. Tato hodnota se promítá i do dalších bodů charakteristiky území jako je bydlení, infrastruktura a cestovní ruch.

Tabulka 3: Prostředky komunikace obcí s občany

Název Obce	webové stránky	Strategický dokument	Kontakt (e-mail)
Božice	http://www.bozice.cz/	Ne	oubozice@volny.cz
Břežany	http://www.obec-brezany.cz/	Ne	starosta@obec-brezany.cz
Čejkovice	http://www.cejkoviceuznojma.cz/	Ne	cejkovice@infoniva.cz
Dyjákovice	http://www.dyjakovice.cz/	Ne	obecdyjakovice@tiscali.cz
Hevlín	http://www.hevlin.cz/	Ne	ouhevlin@volny.cz
Hrabětice	http://www.hrabetice.eu/	Ne	obec.hrabetice@iol.cz
Hrušovany n. J.	http://www.hrusovany.cz/	Ano	info@hrusovany.cz
Litobratřice	http://www.obeclitobratrice.cz/	Ne	jpavlovic@seznam.cz
Mackovice	http://www.mackovice.cz/	Ne	obec.mackovice@seznam.cz
Pravice	http://www.obecpravice.cz/	Ne	pravice@obecpravice.cz
Šanov	http://www.sanov.cz/	Ne	info@sanov.cz
Velký Karlov	http://www.velkykarlov.cz/	Ne	karlov@infoniva.cz

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Z tabulky č. 3 je zřejmé, že obce spadající pod Místní akční skupinu nemají prozatím zpracovaný žádný strategický dokument. Obec Hrušovany nad Jevišovkou je jedinou výjimkou. Dokument zpracován v roce 2008 byl shledán jako nedostačující, a tedy je aktuálně připravován nový strategický plán obce. Všechny obce mají zřízeny internetové stránky a je možné je tedy kontaktovat elektronicky a pravidelně sledovat dění v té které obci. Každá obec zároveň informuje občany prostřednictvím úředních desek, všechny obce mají desky dostupné i online.

Tabulka 4: Dostupnost správních úřadů v obcích

Název Obce	Obec s pověřeným úřadem	Stavební úřad	Matriční úřad
Božice	Hrušovany n. J.	MÚ Hrušovany n. J. - Stavební úřad	OÚ Božice - Matrika
Břežany	Hrušovany n. J.	MÚ Hrušovany n. J. - Stavební úřad	MÚ Hrušovany n. J. - Matrika
Čejkovice	Znojmo	MÚ Hrušovany n. J. - Stavební úřad	OÚ Božice - Matrika
Dyjákovice	Znojmo	OÚ Jaroslavice - Stavební úřad	OÚ Jaroslavice - Matrika
Hevlín	Hrušovany n. J.	MÚ Hrušovany n. J. - Stavební úřad	MÚ Hrušovany n. J. - Matrika
Hrabětice	Hrušovany n. J.	MÚ Hrušovany n. J. - Stavební úřad	MÚ Hrušovany n. J. - Matrika
Hrušovany n. J.	Hrušovany n. J.	MÚ Hrušovany n. J. - Stavební úřad	MÚ Hrušovany n. J. - Matrika
Litobratřice	Hrušovany n. J.	MÚ Hrušovany n. J. - Stavební úřad	MÚ Hrušovany n. J. - Matrika
Mackovice	Hrušovany n. J.	MÚ Hrušovany n. J. - Stavební úřad	MÚ Hrušovany n. J. - Matrika
Pravice	Hrušovany n. J.	MÚ Hrušovany n. J. - Stavební úřad	MÚ Hrušovany n. J. - Matrika
Šanov	Hrušovany n. J.	MÚ Hrušovany n. J. - Stavební úřad	MÚ Hrušovany n. J. - Matrika
Velký Karlov	Hrušovany n. J.	OÚ Jaroslavice - Stavební úřad	OÚ Jaroslavice - Matrika

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Tabulka č. 4 poukazuje na dostupnost správních úřadů v obcích spadajících pod MAS Hrušovansko. Je zřejmé, že obec Hrušovany nad Jevišovkou plní funkci pověřeného úřadu (mimo obce Dyjákovice, kde tuto funkci zastává úřad ve Znojmě), stavebního úřadu a také matričního úřadu pro většinu obcí. Dále má v rámci správního systému důležité postavení obec Jaroslavice, která však není členem MAS Hrušovansko. Finanční úřad mají všechny obce společný, a sice Finanční úřad pro Jihomoravský kraj - územní pracoviště ve Znojmě.

2.1.3 Demografická situace

Vývoj počtu obyvatel

V obcích MAS Hrušovansko žije přes 12 000 obyvatel z toho nejvíce ve městě Hrušovany nad Jevišovkou – přes 3200. K větším obcím, které mají okolo 1500 obyvatel, patří také Božice, Hevlín a Šanov. Další pomyslnou kategorií tvoří relativně středně velké obce s necelými 900 obyvateli – Břežany, Dyjákovice a Hrabětice. V oblasti se nachází i malé obce, které mají výrazně pod 500 obyvatel – Litobratřice, Mackovice, Velký Karlov, Pravice a Čejkovice které jsou s 208 obyvateli nejmenšími v celé místní akční skupině. Počet obyvatel MAS Hrušovanska jako celku v posledních 4 letech mírně rostl – asi o 1 %. Ve stejném období v celé ČR vzrostl počet obyvatel o necelé 1 %, v kraji Jihomoravském o 2 % a v okrese Znojmo počet obyvatel stagnoval – růst cca o 0,1 %. Lze tak pozorovat, že v počtu obyvatel se na Hrušovansku v posledních letech nedělo nic výjimečného

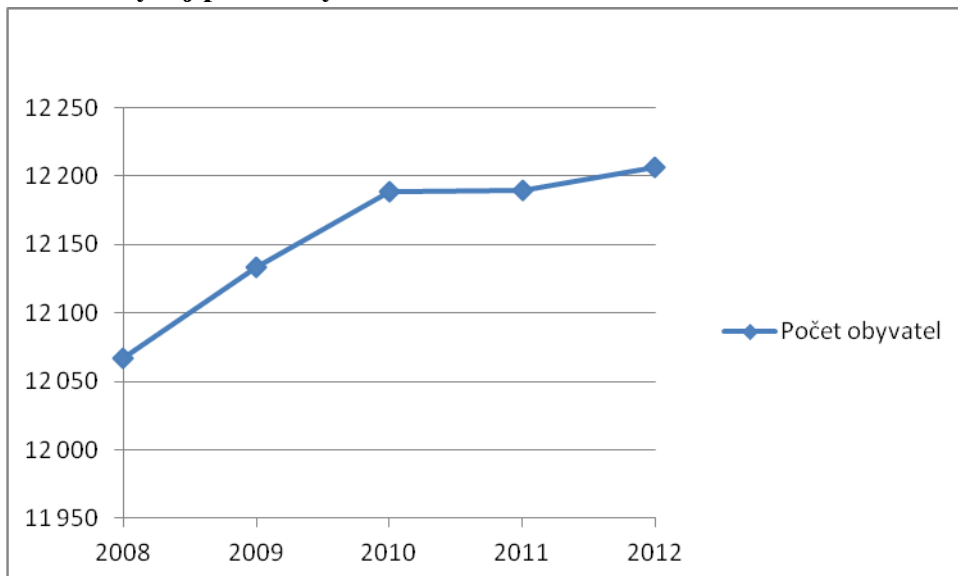
U jednotlivých obcí se od roku 2008 měnil počet obyvatel pouze v řádu desítek. Menší výjimkou je obec Šanov, kde počet obyvatel vzrostl o téměř 9 %. Demografická situace lze za region jako celek označit za stabilní. V obci Šanov můžeme pozorovat relativně výraznější růst počtu obyvatel, což je způsobeno především vznikem nových DPS v této obci.

Tabulka 5: Vývoj počtu obyvatel v letech 2008 – 2012

Obec	2008	2009	2010	2011	2012
Božice	1 526	1 539	1 558	1 555	1 541
Břežany	918	915	912	894	891
Čejkovice	212	210	217	209	208
Dyjákovice	829	831	828	831	849
Hevlín	1 371	1 380	1 405	1 419	1 424
Hrabětice	895	895	915	901	881
Hrušovany n. J.	3 261	3 268	3 247	3 280	3 287
Litobratřice	521	513	509	508	498
Mackovice	382	389	386	379	371
Pravice	325	328	322	307	325
Šanov	1 378	1 424	1 445	1 472	1 499
Velký Karlov	449	441	445	435	432

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

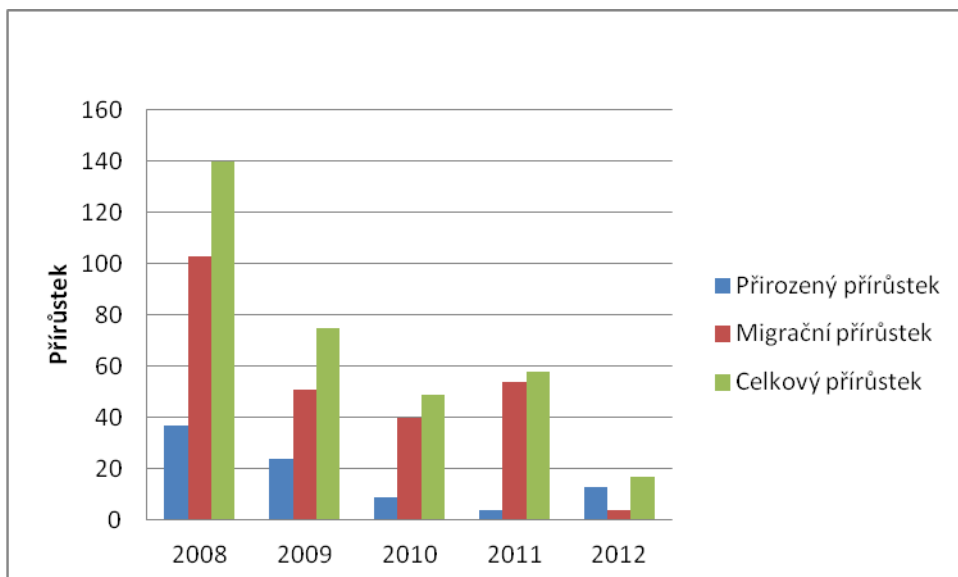
Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 2008 – 2012

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Počet obyvatel na Hrušovansku se v průběhu let pozvolna zvyšuje až na dnešních více než 12 200 obyvatel. Růst počtu obyvatel byl způsoben především díky kladnému migračnímu saldu. Obyvatel však přibývalo také přirozenou cestou, zde mluvíme o přirozeném přírůstku. Nejvyšší přírůstky zaznamenávala především obec Šanov. Avšak v posledních letech lze na Hrušovansku pozorovat pokles tempa růstu počtu obyvatel.

Graf 2: Vývoj přírůstku obyvatel v letech 2008-2012

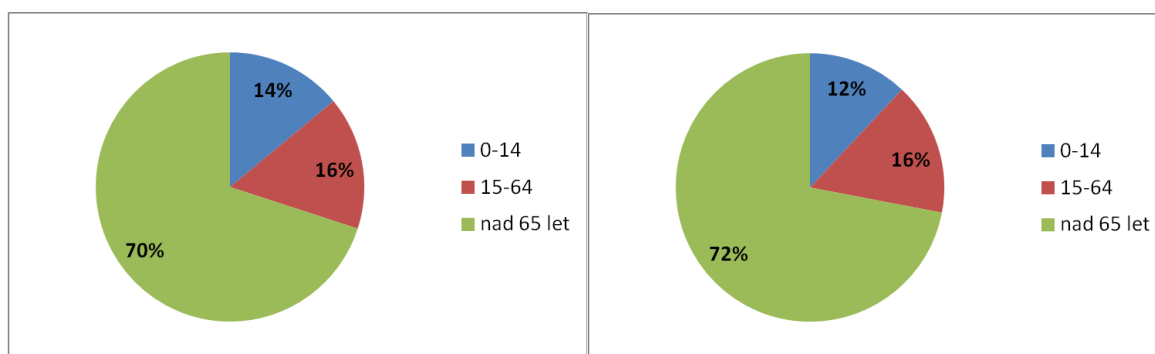

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Věková struktura

V roce 2012 dominovali na Hrušovansku občané spadající do věkové kategorie: 15 – 64 let. Kategorie mladších obyvatel a obyvatel starších 65 let byla téměř vyrovnaná, a to 16 %, respektive 14 %. Oproti roku 2008 se zvýšil podíl obyvatel starších 65 let, z čehož lze usoudit, že obyvatelstvo na Hrušovansku stárne.

Graf 3: Věková struktura obyvatel v roce 2008 a 2012

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Věkovou strukturu obyvatelstva dobře zobrazuje tzv. index stáří, který se vypočítá jako poměr obyvatel starších 65 let ku obyvatelům mladším 14 let. Na Hrušovansku tento index v roce 2008 činil 73,3 a v roce 2012 již 87,5, což opět indikuje stárnutí obyvatelstva. Ve srovnání s ČR je však obyvatelstvo na Hrušovansku mladé. Index stáří v ČR byl totiž v roce 2008: 105,1 a v roce 2012 už 113,3. Mladé je Hrušovansko i ve srovnání s Jihomoravským krajem a okresem Znojmo. V Jihomoravském kraji byl index stáří v roce 2008: 112,3 a v roce 2012 vzrostl na 118,5. V okrese Znojmo pak 95,64 pro rok 2008 a 107,3 pro rok 2012. Obyvatelstvo na Hrušovansku je tak relativně mladší ve srovnání s vyššími územními celky, avšak stárne nejrychleji ze všech sledovaných oblastí. V roce 2012 měla nejnižší index stáří obec Pravice a nejvyšší pak obec Břežany. Zajímavé zjištění je také to, že v obci Pravice a Hevlín obyvatelstvo omládl.

Tabulka 6: Index stáří v roce 2008 a 2012

Obec	Index stáří v roce 2008	Index stáří v roce 2012
Božice	69,0	81,2
Břežany	80,6	113,7
Čejkovice	105,3	133,3
Dyjákovice	65,2	92,8
Hevlín	68,8	67,4
Hrabětice	91,0	101,5
Hrušovany n. J.	76,1	91,3
Litobratřice	59,8	92,4
Mackovice	69,7	84,0
Pravice	75,9	66,1
Šanov	67,7	85,9
Velký Karlov	90,6	101,7
Hrušovansko	73,3	87,5
ČR	105,1	113,3
Jihomoravský kraj	112,3	118,5
Okres Znojmo	95,6	107,3

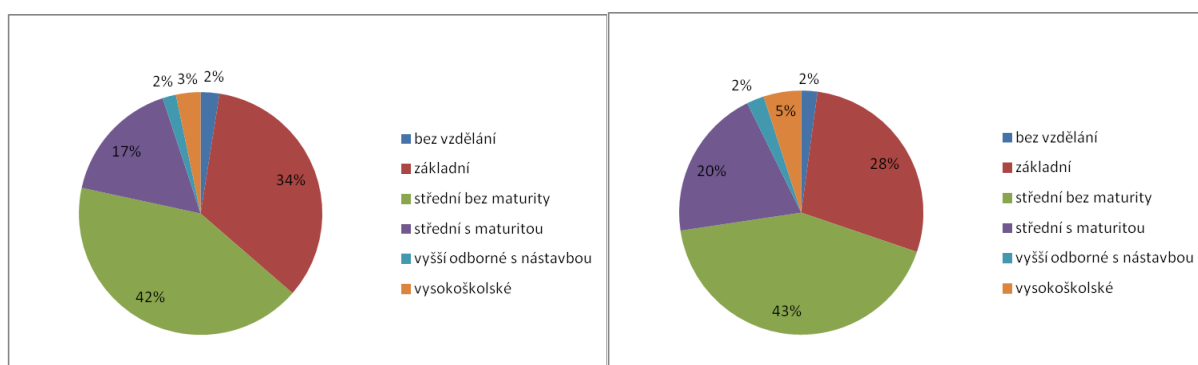
Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Na Hrušovansku převládají obyvatelé se středním vzděláním bez maturity – vyučení. Podle sčítání lidu z roku 2011 jich bylo 43 %, což je nadprůměrná hodnota oproti vyšším územním celkům ČR (34,8 %) Jihomoravskému kraji (33,7 %) i okresu Znojmo (39,6 %). Vzdělanostní struktura na Hrušovansku je obecně na nižší úrovni než ve srovnávaných územích – základní vzdělání zde má 28 % lidí kdežto v celé ČR je to 18,6 %, v Jihomoravském kraji 18,3 % a v okrese Znojmo 23,8 %. Vysokoškolský diplom získalo na Hrušovansku 5 % lidí což je výrazně méně než v ČR (13,2 %), Jihomoravském kraji (15,3 %) a i v okrese Znojmo (8,2 %).

Pokud se srovná změna vzdělanostní struktury za poslední dva cenzy, Hrušovansko na tom také není nejlépe. Podíl základního vzdělání obyvatel se zmenšil o 6 % což je srovnatelná změna s celou ČR (5 %), Jihomoravským krajem (5 %) i okresem Znojmo (6 %) Podíl vysokoškolského obyvatelstva se zvětšil o asi 2 %, což je méně než za celou ČR (4 %), Jihomoravský kraj (5 %) i okres Znojmo (3 %).

Graf 4: Vzdelanostní struktura v roce 2001 a 2011

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

2.1.4 Technická infrastruktura

Vybavenost obcí technickou infrastrukturou, které názorněji zobrazuje tabulka č. 7, ukazuje na dobré celkové vybavení jak kanalizací, tak vodovodem a plynofikací. Dle informací dostupných k dnešnímu datu (06. 04. 2014), nejsou kanalizací prozatím vybaveny obce Pravice a Litobratřice. V obou obcích se kanalizace připravuje: v obci Pravice bude dokončena do konce roku 2015, obec Litobratřice připravuje žádost o dotaci do programového období 2014 - 2020. Obec Čejkovice dostavbu kanalizace do dneška nemá, ani ji neplánuje. Vodovodem jsou vybaveny všechny obce, spadající pod MAS Hrušovansko. Plynofikací není vybavena dle aktuálně dostupných informací obec Velký Karlov. V obci je zavedená teplofikace.

Tabulka 7: Vybavení obcí technickou infrastrukturou

Název Obce	Kanalizace	Vodovod	Plynofikace
Božice	X (částečná)	X	X
Břežany	X	X	X
Čejkovice	-	X	X
Dyjákovice	X	X	X
Hevlín	X	X	X
Hrabětice	X	X	X
Hrušovany n. J.	X	X	X
Litobratřice	připravuje se	X	X
Mackovice	X	X	X
Pravice	připravuje se	X	X
Šanov	X	X	X
Velký Karlov	X	X	teplofikace

Zdroj: www stránky obcí a osobní konzultace se starosty

Otázka pokrytí internetovým a telefonním signálem není zásadním problémem regionu. Většina obcí je uspokojivě pokryta jak jedním, tak druhým typem signálu. V Pravicích mají částečně potíže s mobilním signálem T-Mobilu. Pokrytí mobilním operátorem Vodafone je

nedostatečné v údolí u přírodní památky Horní Karlov u obce Božice. V každé obci se nachází veřejná knihovna a je vybavena internetem. Na Hrušovansku je celkem 47,2 % bytových domácností vybaveno počítačem s internetem, což je podprůměrná hodnota oproti ČR (53 %), Jihomoravském kraji (55 %) i okresu Znojmo (49 %).

Okresem Znojmo, pod který spadá celé území členských obcí MAS Hrušovanska neprochází dálnice. Délka silnic celkově je v každém roce sledovaného období podprůměrná, stejně jako délka silnic 1. třídy (průměrně 54 % České republiky). Poměr silnic druhé třídy je ve znojemském okrese vyšší než průměr Jihomoravského kraje i České republiky (průměrně 128 % v porovnání s Českou republikou, 115 % v porovnání s Jihomoravským krajem). Poměr silnic třetí třídy ve znojemském okrese je porovnatelný s průměrem jihomoravského kraje (přibližně 100 %), a zároveň výrazně nižší než průměr České republiky (79 % celku).

Tabulka 8: Délka silnic a dálnic v okrese v porovnání s vyššími územními celky

Celková délka dálnic a silnic na 100km ²	Česká republika	Jihomoravský	Znojmo	Silnice 1. třídy na 100km ²	Česká republika	Jihomoravský	Znojmo
2001	70,3	62,2	61,7		7,65	6,07	4,28
2011	70,7	62,2	62		7,93	6,21	4,09

Silnice 2. třídy na 100km ²	Česká republika	Jihomoravský	Znojmo	Silnice 3. třídy na 100km ²	Česká republika	Jihomoravský	Znojmo
2001	18,62	20,71	23,52		43,35	33,71	33,91
2011	18,55	20,49	23,96		43,26	33,66	33,96

Zdroj: ŘSD: Páteří síť silnic a dálnic v ČR [online]³

³ Dostupné z: [http://www.rsd.cz/rsd/rsd.nsf/0/91E27C9A198FA561C1257CE80035F656/\\$file/RSD-paterni-sit-silnic-a-dalnic-v-cr.pdf](http://www.rsd.cz/rsd/rsd.nsf/0/91E27C9A198FA561C1257CE80035F656/$file/RSD-paterni-sit-silnic-a-dalnic-v-cr.pdf)

Obrázek 4: Schéma silnic na území MAS Hrušovansko

Zdroj: www.maps.google.com

2.1.5 Doprava

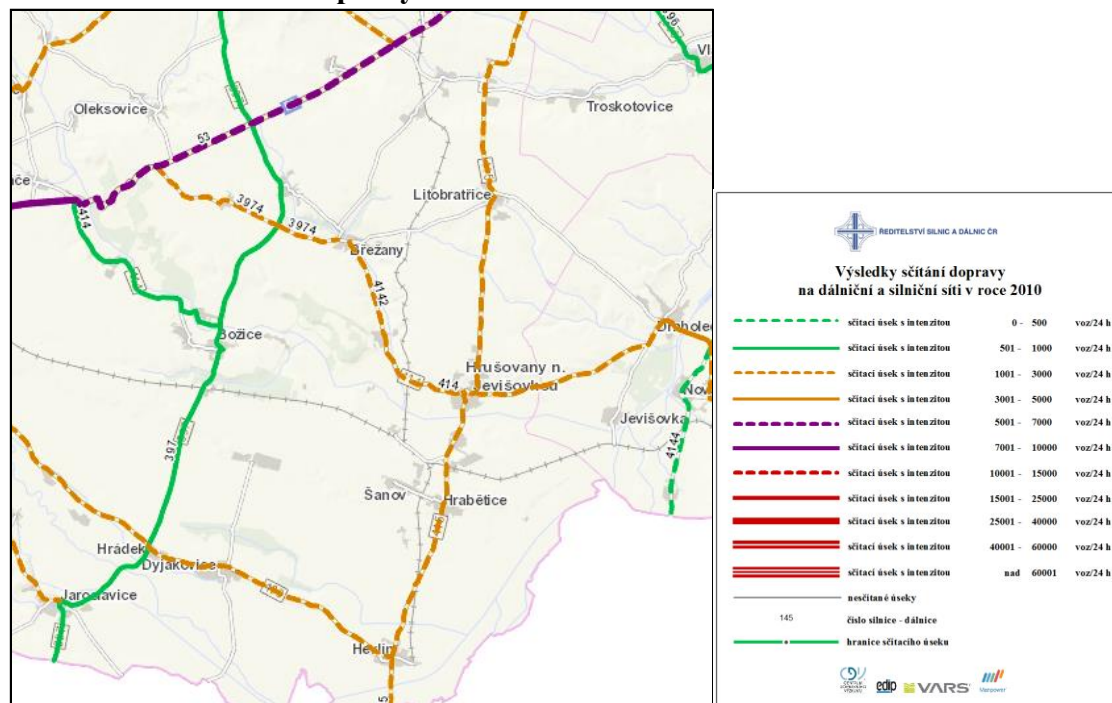
Dopravní dostupnost

Na severozápadním okraji extravilánu obce Makovice se nachází silnice I. třídy I/53. Další rychlostní komunikace nebo silnice I. třídy už na území Hrušovanska neexistují. Silnice č. I/53 ze Znojma do Pohořelic sice daným územím téměř neprochází ale má pro něj značný význam, protože z především severní části území se po ní dá dostat nejrychlejší cestou do okresního Znojma. Obyvatelé všech obcí pak tuto komunikaci používají, pokud se chtějí co nejrychleji dostat do krajského města Brna, kdy se za Pohořelicemi napojí na rychlostní komunikaci R52. Na tuto významnou silnici se lze z Hrušovanska dostat především po dvou severojižních silnicích druhé třídy č. II/415 a II/397. První zmíněná vede na sever k zmíněné komunikaci první třídy, lze se s ní ale dostat i dále směrem na Moravský Krumlov. Tato cesta spojuje region i s Rakouskem – vede na jih do obce Laa an der Thaya. Je to jediné přímé spojení regionu s Rakouskem, protože druhá silnice č. II/397 končí na svém jižním konci v Jaroslavicích a dále na jih nevede, což je pravděpodobně pozůstatek minulé železné opony. Na severním konci se s ní kromě silnice z Pohořelic do Znojma lze dostat směrem na Hostěradice, Miroslav a dále do Moravského Krumlova. Z jihu území se dá pohodlně dostat po západovýchodní silnici II. třídy č. 408 do Znojma. Tyto tři komunikace lze označit za páteřní. Za zmínku ještě stojí silnice č. II/414, která vede z Hrušovan nad Jevišovkou přes východní hranici regionu na Mikulova a novomlýnské nádrže. Kromě těchto silnic I. a II. třídy protíná region množství komunikací III. třídy, na kterých jsou závislé především Břežany, Šanov a Velký Karlov.

Kromě silničních tahů se na Hrušovsku nalézají také železnice, které jsou v regionu pomyslně uspořádány do kříže. Severojižní směrem vede železnice od Brna, Moravských Bránic a Moravského Krumlova směrem na Hrušovany nad Jevišovkou, dále na jih do Hevlína. Do této obce však železniční spojení od roku 2010 nefunguje. Dříve byla tato severojižní trasa hlavní železniční spojnici z Vídně do Brna. Po druhé světové válce ale bylo spojení na česko-rakouské hranici zrušeno a koleje rozebrány. Na západ vede železnice do okresního Znojma a na východ do Břeclavi. Železnice se kříží mezi obcemi Šanov a Hrušovany nad Jevišovkou.

Co se týče intenzity dopravy nejhůře je na tom úsek silnice č. I/53 na území Mackovic, který ale vede daleko od intravilánu této obce. Projede tam v průměru 6 420 aut / 24 hodin. Úsek je v plánu vyznačen fialovou barvou. Dále jsou zelenou barvou zaznačeny relativně méně vytížené úseky a oranžově více vytížené. Jmenovitě je nejfrekventovanější úsek z Hrušovan na jih přes Hrabětice do Hevlína – 2 175 auto / 24 hodin, následován úsekem z Hrušovan na východ do Drnholce 2 154 aut. Relativně nejméně frekventovaná je pak silnice z Mackovic do Božic – 791 aut / 24 hodin. Lze konstatovat, že dopravou v celém regionu nejvíce trpí město Hrušovany nad Jevišovkou a obec Hrabětice, kde projíždí také relativně značný podíl těžkých motorových vozidel.

Obrázek 5: Intenzita dopravy na Hrušovsku v roce 2010

Zdroj: vlastní zpracování dle⁴
Technický stav silnic

⁴ Dostupné z: <http://scitani2010.rsd.cz/pages/map/default.aspx>

Technický stav je mnohdy ve velmi špatném stavu. Konkrétní informace za jednotlivé obce podle vyjádření samotných starostů se nachází v příloze č. 3.

Obrázek 6: Plánek místní dopravní infrastruktury

Zdroj: [www. mapy.cz](http://www.mapy.cz)

Dopravní obslužnost

Oblast Hrušovanska spadá do Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje, díky kterému by měla být zajištěna návaznost regionálních autobusových i vlakových spojů. Dopravní obslužnost je na Hrušovansku až na výjimky, mezi které patří především Velký Karlov a některé víkendové odpolední spoje na poměrně dobré úrovni. Do Brna se lze dostat přímým spojem z Hevlína, nebo přes Znojmo a Lechovice. V průběhu cesty do okresního města Znojmo se často musí přestupovat, ale spojení lze označit za vyhovující. Taktéž dopravní dostupnost Hrušovan je místními vnímána jako dostačující. Podrobnější výčet autobusových spojů je uveden v příloze č. 1.

Vlaky jezdí ze Znojma směrem na Hrušovany a dále na Mikulov ve všední dny přibližně po 1 – 2 hodinách. O víkendech se intervaly prodlužují na dvou hodinové. Ze severu směrem od Moravského Krumlova Moravských Bránic a Brna jezdí vlak přibližně 6x denně o víkendech, ve všední dny pak pouze odpoledne a večer po 2 hodinách 3 spoje. Do regionu se dá vlakem

dostat i směrem od Břeclavi přes Mikulov. Na špatnou dopravní obslužnost si stěžuje pouze obec Velký Karlov.

2.1.6 Vybavenost obcí službami

Dle informací, sbíraných českým statistickým úřadem se mateřská škola nachází ve všech obcích kromě Mackovic. V Pravicích se v současné době mateřská škola buduje. Jen první stupeň základní školy je dětem dostupný v obci Hrabětice. Oba stupně jsou zřízené v obcích Božice, Břežany, Dyjákovice, Hevlín, Hrušovany nad Jevišovkou a Šanov. Základní uměleckou školou zřizuje pouze obec Hrušovany nad Jevišovkou. Obec Mackovice a Čejkovice užívá školská zařízení obcí Břežany, Božice, obec Pravice a Litobratřice obcí Břežany, Hrušovany n. J. a obec Velký Karlov užívá zařízení obce Dyjákovice. Střední škola, jakéhokoliv zaměření není zřízena ani v jedné z obcí.

Tabulka 9: Vybavenost školskými zařízeními

Název Obce	Mateřská škola – počet tříd	Základní škola (první i druhý stupeň) – počet tříd
Božice	2	9
Břežany	2	9
Čejkovice	-	-
Dyjákovice	1	9
Hevlín	2	8
Hrabětice	2	3
Hrušovany n. J.	5	15
Litobratřice	1	-
Mackovice	-	-
Pravice	ve výstavbě	-
Šanov	2	8
Velký Karlov	1	-

Zdroj: <http://vdb.czso.cz/>

Tabulka č. 10 zobrazuje vybavenost obcí z hlediska možností kulturního a sportovního vyžití. Ačkoliv mají obce, co se počtu týče, poměrně vysoké vybavení hřištěmi, z dotazníkového šetření a kulatých stolů vyplynula potřeba investic do dovybavení, renovací, případné kompletního přestavění těchto zařízení. Tělocvičny jsou převážně součástí školských zařízení, bazény se nachází pouze v obcích Božice a Hrušovany n. J. V žádné z obcí není stálé funkční kino (jen v Hrušovanech je kino letní), ani jiné kulturní zařízení kromě níže zmíněných. V oblasti sportovní vybavenosti je nejvíce vybavená obec Šanov, která provozuje Sportcentrum s víceúčelovou halou s kuželnou a fitness. V Hrušovanech n. J. se v současné

době buduje víceúčelová sportovní hala. Venkovní multifunkční hřiště je v obci Čejkovice a Velký Karlov. Ostatní obce další zařízení pro sport postrádají. Dětská hřiště se nacházejí téměř v každé obci.

Tabulka 10: Kulturní a sportovní vybavenost v obcích

Název Obce	Kulturní vybavenost				Sportovní vybavenost				
	Veřejná knihovna vč. poboček	Kulturní zařízení ost.	Sakrální stavba	Hřbitov	Hřiště	Vnitřní bazén	Tělocvična	Tenisové kurty	Multifunkční venkovní hřiště
Božice	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Břežany	1	1	1	1	1	-	1	-	-
Čejkovice	1	-	1	1	1	-	-	-	1
Dyjákovice	-	1	2	1	1	-	1	-	-
Hevlín	-	1	1	1	1	-	1	1	-
Hrabětice	-	-	1	1	1	-	-	-	-
Hrušovany n.J.	1	1	1	1	1	1	1	1	-
Litobratřice	1	-	2	1	1	-	-	-	-
Mackovice	1	1	1	2	1	-	-	-	-
Pravice	1	1	1	1	-	-	-	-	-
Šanov	1	1	1	-	1	-	1	1	-
Velký Karlov	1	1	-	-	1	-	-	-	1

Zdroj: <http://vdb.czso.cz/>

Poštu zřizuje většina obcí, přičemž obce Mackovice, Pravice, Šanov a Velký Karlov užívají služby v jiných obcích. Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé se nachází v obcích Božice, Břežany, Dyjákovice a Hrušovany nad Jevišovkou. Ordinace praktického lékaře pro děti a dorost je dostupná ve většině obcí, mimo Mackovic, Šanova a Velkého Karlova. Ordinace specialistů jsou na území MAS Hrušovanska částečně zastoupeny v Hrušovanech n. J.

Tabulka 11: Vybavenost obcí samostatnými zařízeními vč. detašovaných pracovišť

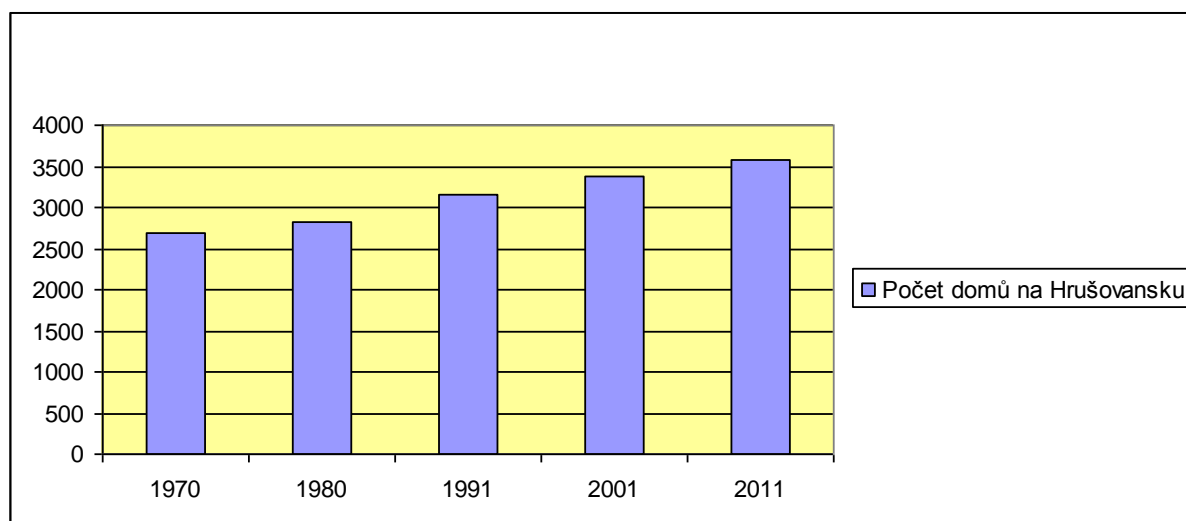
Název Obce	Pošta	Ordinace pro dospělé	Ordinace pro děti a dorost	Stomatologie	Gynekologie	Lékař specialista
Božice	1	1	1	1	-	1
Břežany	1	1	1	-	-	1
Čejkovice	-	-	-	-	-	-
Dyjákovice	1	1	1		-	-
Hevlín	1	-	1	1	-	-
Hrabětice	1	-	1	-	-	-
Hrušovany n. J.	1	3	2	3	1	3
Litobratřice	1	-	1	-	-	-
Mackovice	-	-	1	-	-	-
Pravice	-	-	-	-	-	-
Šanov	-	-	-	-	-	-
Velký Karlov	-	-	-	-	-	-

Zdroj: <http://vdb.czso.cz/>

Středisko záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci včetně detašovaného pracoviště se nachází na území obce Hrušovany nad Jevišovkou. Dále jsou v rámci pokrytí lékařskou starostlivostí dostupné dvě lékárny v obcích Božice a Hrušovany nad Jevišovkou. Mezi nejlépe dostupná zařízení lze označit ordinace pro děti a dorost a poštu. Komplexní vybavení zdravotnickými zařízeními je dostupné pouze v obci Hrušovany nad Jevišovkou.

2.1.7 Domovní a bytový fond

Na Hrušovansku se podle sčítání v roce 2011 nacházelo 3573 domů. Což je nejvíce za sledované období od roku 1970. Počet domů stále roste.

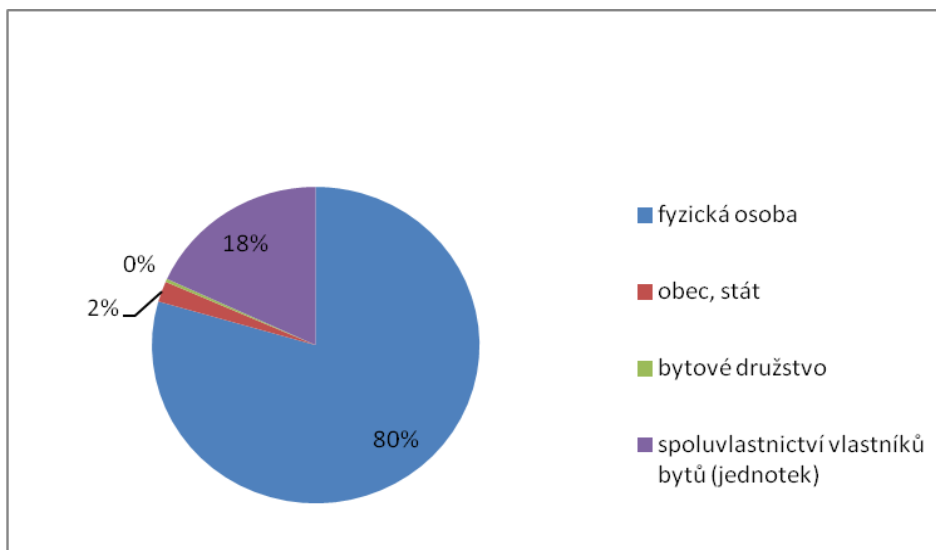
Graf 5: Vývoj počtu domů v letech 1970 – 2011

Zdroj: vlastní zpracování dle SLBD 1970 – 2011

Z celkového počtu domů jsou necelá 4 % bytové domy, což je poměrně málo ve srovnání s ČR (necelých 10 %) s Jihomoravským krajem (7,7 %) i okresem Znojmo (6,1 %). Uvedené napovídá o venkovském stylu zástavby. Největší podíl bytových domů mají Hrušovany nad Jevišovkou (6,2 %) následovány Božicemi (4,3 %), Hevlínem (3,9 %) a Dyjákovicemi (3,5 %). Naopak žádné bytové domy se nenachází v Pravicích a v Hraběticích je pouze jeden.

Na Hrušovansku vlastní drtivou většinu obydlených domů fyzické osoby. Nejvíce domů ve vlastnictví státu nebo obce se nachází v Božicích, celkem 20. Podíl obydlených domů, které vlastní obec nebo stát činí pouze 2 %, což je ve srovnání s ČR, Jihomoravským krajem i okresem Znojmo průměrné číslo.

Graf 6: Obydlené domy podle vlastníka v roce 2011

Zdroj: vlastní zpracování dle SLBD 2011

Na Hrušovansku existuje 12,4 % neobydlených domů, což je mírně pod průměrem ve srovnání s údaji vyšších územních celků. Zajímavým údajem také je to, že 3,4 % domů slouží k rekreaci (povětšinou jako 2. bydlení) což je také hluboko pod průměrem ČR (7,8 %) okresu Znojmo 7,7 % i Jihomoravského kraje 4,3 %. Údaje naznačují, že na Hrušovansku není moc velké množství chat a chalup. Z tohoto pohledu se jako nejatraktivnější jeví lokalita Mackovic (10,5 %), Litobratřic (10,8 %), dále Hrabětic (6,2 %) a Božic (6 %). Naopak pouze jeden objekt sloužící k rekreaci stojí v Hevlíně a Velkém Karlově. Velmi nízký podíl je i v Hrušovanech nad Jevišovkou (0,7 %).

2.1.8 Životní prostředí - nakládání s odpady

Tabulka 12: Zabezpečování nakládání s odpady

Obec	Soukromý poskytovatel	Nejbližší Skládka odpadu	Nejbližší skládka nebezpečného odpadu
Božice	AVE Únanov	Únanov	
Břežany	AVE CZ	Únanov	
Čejkovice	AVE Třebíč	Únanov	
Dyjákovice	A.S.A. Miroslav	Únanov	Miroslav
Hevlín	AVE Třebíč	Únanov	
Hrabětice	STKO Mikulov	Žabčice	STKO Mikulov
Hrušovany n. J.	A.S.A. Brno	Žabčice	Kontejnery ASA
Litobratřice	SITA CZ Brno	Brno	Brno
Mackovice	AVE Únanov	Únanov	
Pravice	AVE Třebíč	Únanov	
Šanov	A.S.A. Brno	Žabčice	Žabčice
Velký Karlov	AVE Třebíč	Únanov	

Zdroj: konzultace se starosty obcí

Na Hrušovansku zabezpečuje ve všech obcích nakládání s odpady soukromý poskytovatel. Převážně se jedná o pobočky firmy AVE, pak A.S.A., SITKO a SITA v přilehlých městech. Pro obce jsou nejbližší skládky odpadu Únanov, cca 30km, Žabčice, taktéž cca 30km a Brno cca 60km. Žádná ze skládek se tedy nenachází přímo v regionu. Podobně ani žádná skládka nebezpečného odpadu nezasahuje přímo do regionu. Na území MAS Hrušovansko se nenachází žádná kompostárna ani sběrný dvůr.

Tabulka 13: Statistika množství odpadu

Obec	Komunální odpad (t)	Plast (t)	Papír (t)	Sklo (t)	Svoz zahradního odpadu (t)
Božice	283	11,8	1,7	6,17	200
Břežany	127,19	6,98	3,92	5,55	128
Čejkovice	32,66	1,07	0,56	1,11	-
Dyjákovice	234,23	2,24	1,876	4,823	-
Hevlín	283	12	15	9	-
Hrabětice	126,4	14,8	3,6	7,3	54
Hrušovany n. J.	813,07	33,14	47,55	31,67	-
Litobratřice	124	1,35	0,54	0,6	4,9
Mackovice	67,24	2,38	1,12	1,96	10
Pravice	65	2	1	1,5	-
Šanov	230	14,9	5,6	11	100
Velký Karlov	127,75	5,23	3,35	5,64	-

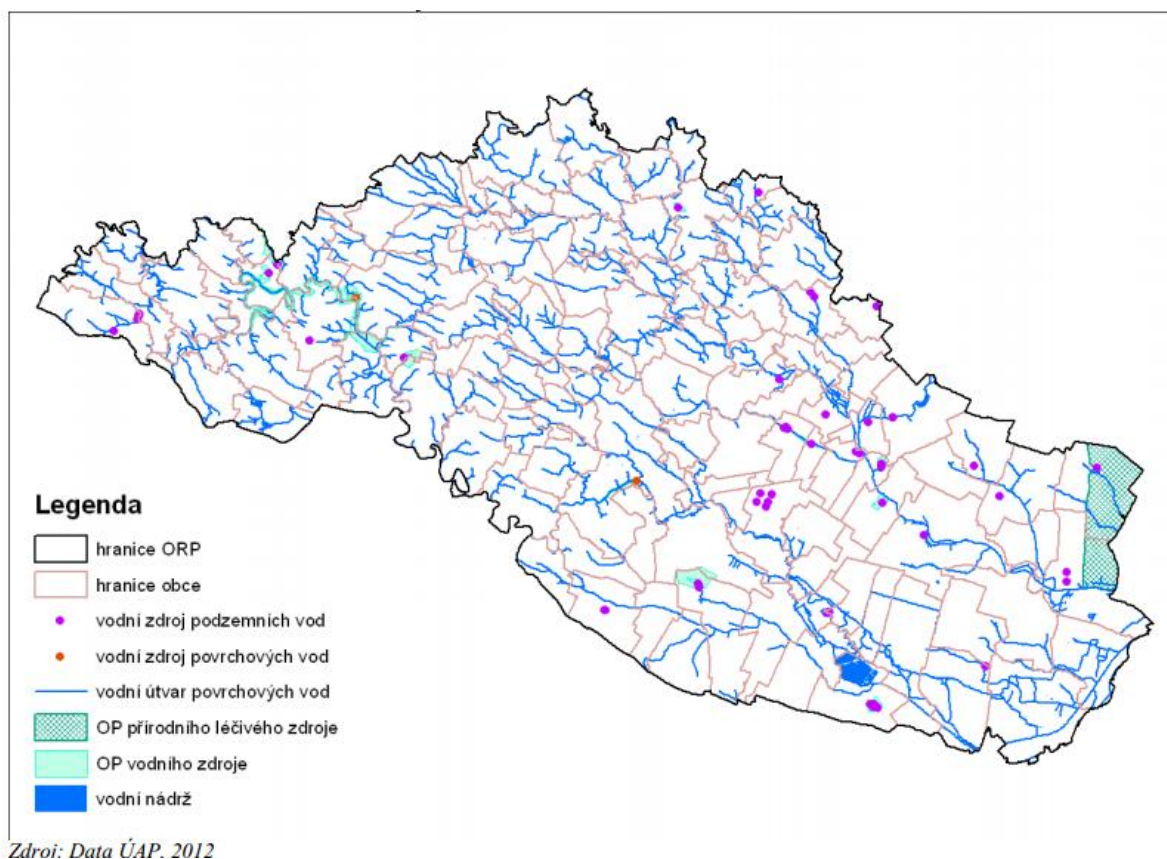
Zdroj: konzultace se starosty obcí

Největší podíl odpadu má pochopitelně komunální odpad, statisticky rostoucí s počtem obyvatel v obcích. V sekci separovaného sběru je nejvíc vybráno plastů, pak skla a papíru. Příznivé je, že v obcích je sbírán zahradní odpad, což přispívá k snižování pravděpodobnosti spalování odpadu doma a celkovému snižování ekologické zátěže regionu.

2.1.9 Životní prostředí – vodní režim a kvalita pitné vody

V obcích Božice, Břežany, Dyjákovice, Hrušovany nad Jevišovkou, Litobratřice, Mackovice jsou podzemní zdroje vod. Povrchové zdroje vody jsou v obcích Štítary a Znojmo. Ochranná pásma vodních zdrojů jsou stanoveny v obcích Božice, Břežany, Hrušovany nad Jevišovkou, Litobratřice, Mackovice. Na území 2 obcí je vyhlášeno ochranné pásmo II. stupně přírodního léčivého zdroje Pasohlávky - Hrušovany nad Jevišovkou (530,8 ha) a Litobratřice (1317,6 ha).

Obrázek 7: Vodní režim ve správním obvodu ORP Znojmo

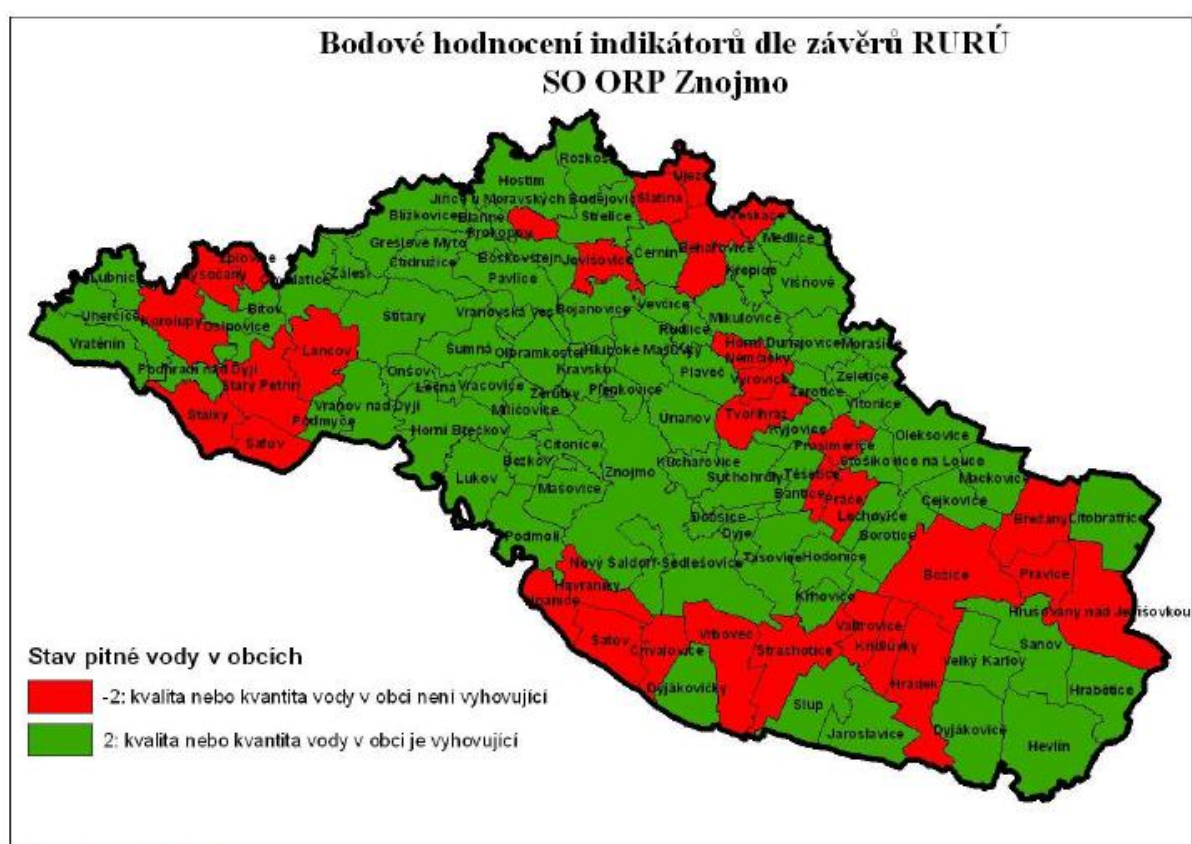

Obrázek níže poukazuje na problémy s kvalitou, případně kvantitou pitné vody v obcích Božice, Břežany, Hrušovany nad Jevišovkou a Pravice. V obcích se zároveň nacházejí zdroje podzemních vod. Ve zbylých obcích nebyl problém s kvalitou a kvantitou vody prozatím zaznamenán.

Celkově je na území MAS Hrušovansko nedostatek vody v krajině – území MAS Hrušovansko patří k nejsušším místům ČR.

ČOV je v Hrušovanech n. J. a v obcích Božice, Břežany, Hevlín a Šanov. Tyto ČOV slouží i okolním obcím.

Obrázek 8: Souhrnné hodnocení kvality vody na území SO ORP v roce 2012

Zdroj: EKOTOXA s.r.o., 2012

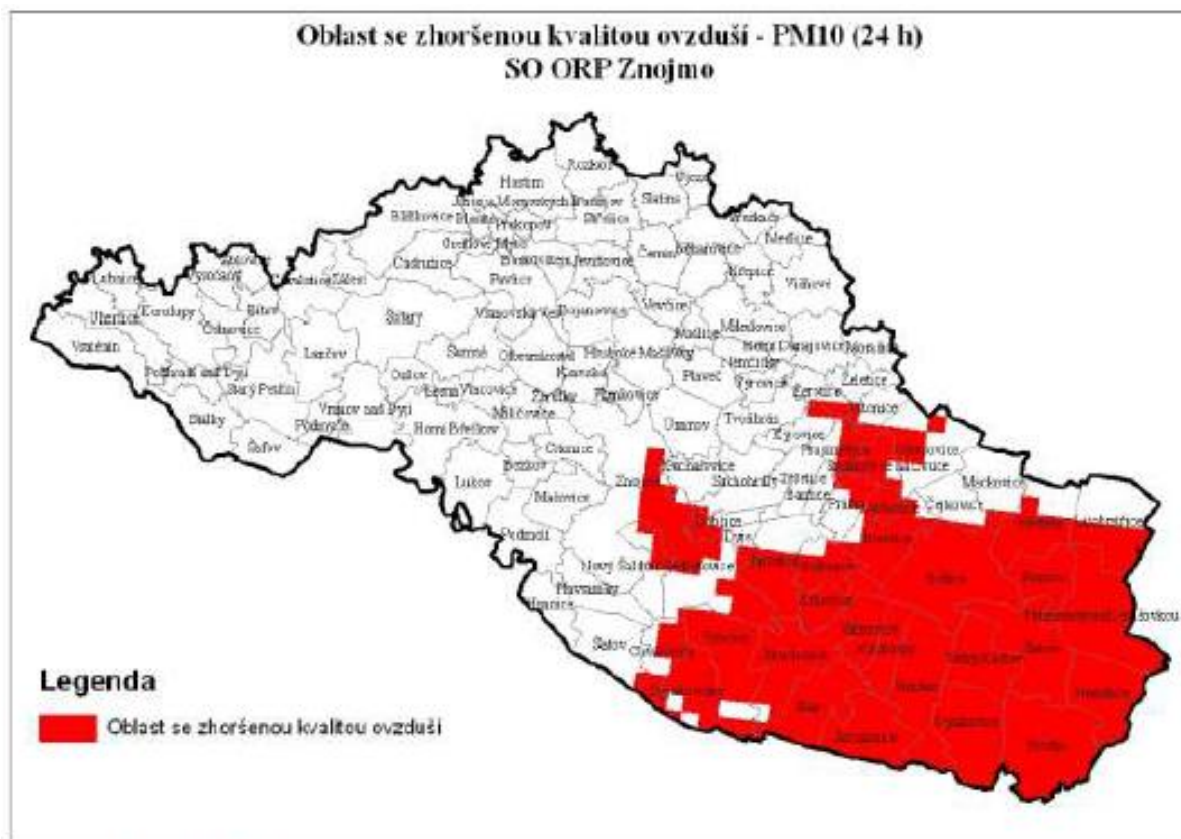
2.1.10 Životní prostředí – kvalita ovzduší

Podle průzkumu z roku 2012 je zhoršená kvalita ovzduší v jihovýchodní části okresu Znojmo, a tedy i téměř na celém území regionu MAS Hrušovansko. Obrázek níže poukazuje na zhoršenou kvalitu ovzduší ve všech obcích mimo obcí Mackovice, Čejkovice a části Libotratřic.

Obrázek 9: Vymezení oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší

– 24 hodinové koncentrace polétavého prachu:

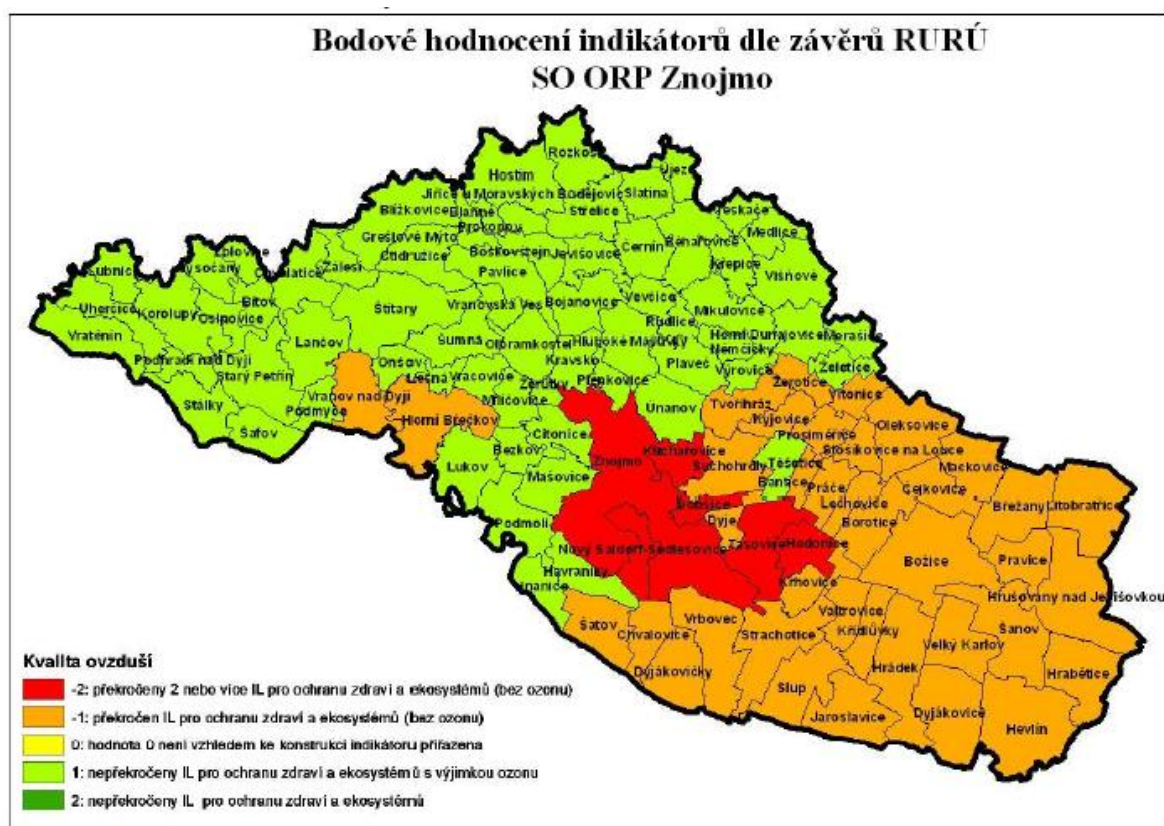

Zdroj dat: Data ÚAP, 2012

Obrázek zaznamenávající bodové hodnocení indikátorů dle závěru RURÚ poukazuje na překročení indikátorů pro ochranu zdraví a ekosystému ve všech členských obcích MAS Hrušovanska.

Je tedy zřejmé, že v regionu MAS Hrušovanska může v budoucnu dojít k zlepšení jak čistoty vod a dostupnosti pitné vody, tak kvality ovzduší, které je v některých členských obcích v neuspokojivém stavu.

Obrázek 10: Souhrnné hodnocení kvality ovzduší na území SO ORP v roce 2012

Zdroj: EKOTOXA s.r.o., 2012

2.1.11 Výskyt chráněných lokalit v území

V území regionu MAS Hrušovanska se nenachází národní park, nejbližší je národní park Podyjí, nacházející se s rozlohou 6275,4 ha v sousedních obcích okresu Znojmo. V sousedství se taktéž nachází tzv. Ptačí oblast Podyjí, jako součást zmíněného národního parku. Co se tzv. Evropsky významných lokalit týče, v regionu MAS Hrušovanska se nachází tři. Jedná se o Trávní dvůr na území obce Hrabětice (smíšené jasanovo-olšové lužní lesy s výskytem vodních a mokřadních ptáků, obojživelníků a hmyzu), Božické rybníky na území obcí Božice a Šanov a Božický mokřad na území města Božice. Na území obcí Šanov a Božice se nachází přírodní rezervace Karlov s řadou vzácných a ohrožených živočišných i rostlinných druhů. Koryto Příčnického potoka je zařazeno do soustavy NATURA 2000 a to především díky výskytu vzácného měkkýše – vrkoče bažinného (*Vertigo moulinsiana*).

Tabulka 14: Přehled zvláště chráněných území v SO ORP Znojmo a jejich rozloha

Národní park	Obce	Kód	Plocha (ha)
Podyjí	Havraníky, Hnanice, Horní Břečkov, Lesná, Lukov, Mašovice, Nový Šaldorf-Sedlešovice, Onšov, Podmolí, Podmyče, Vranov nad Dyjí, Znojmo		6275,4
Ptačí oblast	Obce	Kód	Plocha (ha)
Podyjí	Havraníky, Hnanice, Horní Břečkov, Lesná, Lukov, Mašovice, Nový Šaldorf-Sedlešovice, Onšov, Podmolí, Podmyče, Šatov, Vranov nad Dyjí, Znojmo	CZ0621032	7665,7
Jaroslavické rybníky	Hrádek, Jaroslavice, Křídlovky, Slup	CZ0621031	357,0
Evropsky významná lokalita	Obce	Kód	Plocha (ha)
Božické rybníky	Božice, Šanov	CZ0623798	32,9
Božický mokřad	Božice	CZ0623772	4,9

2.1.12 Život v obcích

V členských obcích MAS Hrušovansko se po celý rok koná řada kulturních a sportovních akcí. V mnoha obcích se každoročně konají tradiční folklórní akce, mezi které patří především krojované hody. Téměř v každé obci kromě Hrušovan n. J. mají tradici hodové chasy. Mezi další kulturní akce, které se na Hrušovansku pravidelně konají, patří pálení čarodějnic, rybářské a hasičské závody. Hrušovansko leží ve vinařské oblasti, proto nemůže být překvapením, že se ve vinařských obcích (např. Hrušovany n. J., Božice, Šanov) každoročně koná košt vín. Mnohé obce podporuje také mládež a pořádá kulturně – vzdělávací akce při příležitosti Vánoc, Velikonoc nebo Dušiček (dýňové stezky, dny dětí, rozsvícení vánočního stromu.). Za zmínku stojí každoroční slavnostní otevírání cyklostezky Brno – Vídeň, která je velmi významná v celoevropském měřítku a prochází jižní částí Hrušovanska, především obcí Hevlínem. Pravidelně se také konají cyklovýlety po vyznačených cyklostezkách regionu.

I na spolky je Hrušovansko poměrně bohaté. Téměř v každé obce se nachází fotbalový klub nebo tělovýchovná jednota. V obcích dále působí myslivecké spolky nebo sbory dobrovolných hasičů. V Pravicích funguje kynologický klub, ve Velkém Karlově se sdružují zahrádkáři a v Litobratřicích se nachází chov koní. V Hrušovanech působí volejbalový i tenisový klub, v Šanově okrašlovací spolek.

Ve všech obcích na Hrušovansku disponují vlastní knihovnou nebo pobočkou knihovny. Ostatní kulturní zařízení, mezi které patří např. kulturní dům, se nachází ve všech obcích kromě Hrabětic. Sakrální stavby mají kromě Velkého Karlova ve všech obcích. V Šanově je pouze kaplička se zvonící. Ve všech obcích kromě Šanova a Velkého Karlova je kostel i hřbitov. Na řešeném území se nenachází žádné stálé kino ani muzeum. Za zmínku stojí pouze

historická výbava hasičů v obci Pravice a menší výstava starožitností v Hevlíně. V Hrušovanech nad Jevišovkou lze sezónně navštívit letní kino.

Tělocvičnu nebo alespoň hřiště mají ve všech obcích kromě Pravic, kde se již hřiště buduje. Krytý bazén mohou navštěvovat obyvatelé Hrušovan a Božic. Tato zařízení mají ale i nadmístní význam a dojíždějí do nich i obyvatelé okolních obcí. Krytý bazén v Božicích je 12,5 metrů dlouhý s teplotou vody 28 stupňů, která je díky obsahu soli léčivá. Součástí komplexu je i vířivka. Od roku 2006 mají v Hrušovanech nad Jevišovkou v provozu bazén s rehabilitačním centrem. Součástí je i sauna. Ze sportovní infrastruktury stojí jistě za zmínku i Sportcentrum Šanov, jehož součástí je ubytovací kapacita, kuželna, hala, relaxační služby a fitness. Venkovní multifunkční hřiště vhodné na více sportů (tenis, volejbal, nohejbal a další) se nachází v obci Velký Karlov a Čejkovice.

Tabulka 15: Volnočasové aktivity v obcích

Obec	Příklad volnočasových aktivit
Božice	fotbal, mažoretky, florbal, zumba, pěvecký sbor, přírodovědný kroužek, rybáři
Břežany	fotbal, rybáři, myslivci
Čejkovice	fotbal
Dyjákovice	fotbal, Radost dětem-sdružení maminek, rybáři
Hevlín	fotbal, tenis, jóga, volejbal, rybáři
Hrabětice	fotbal, Babský spolek
Hrušovany n. J	fotbal, volejbal, tenis, gymnastika, aquaerobic, zumba, keramika, rybáři
Litobratřice	fotbal, spolek Berušky
Mackovice	fotbal
Pravice	kynologický klub, myslivci
Šanov	fotbal, lukostřelba, volejbal, tenis, okrašlovací spolek, kuželky, myslivci
Velký Karlov	fotbal, mažoretky, tenis, rybáři, zahrádkáři

Zdroj: konzultace se zástupci MAS

2.1.13 Podnikání, výroba, nezaměstnanost

Nezaměstnanost

Tabulka č. 16 zobrazuje podíly ekonomicky aktivních obyvatel v jednotlivých obcích Hrušovanska. Ekonomicky aktivních obyvatel je nejvíc právě v největší obci, a to v Hrušovanech nad Jevišovkou, jinak se hodnoty pohybují poměrově k počtu obyvatel. Nejvyšší hodnota je 52 %, v Hrušovanech nad Jevišovkou a nejnižší v obci Břežany 40 %. Značný rozdíl je mezi relativními hodnotami Ekonomicky aktivní/počet obyvatel a Ekonomicky aktivní-zaměstnaní/počet obyvatel. Tedy rozdíl tvoří obyvatelé aktivně se

ucházející o zaměstnání. Tento rozdíl je největší v obci Pravice (11 %) a Hevlín (10 %). V dalších obcích regionu se pohybuje v průměru kolem 7,5 %. Počet hospodařících domácností na počet obyvatel je nejvyšší v obcích Dyjákovice, Hrušovany nad Jevišovkou a Pravice, kde tvoří 38 % podíl. Ve zbylých obcích se pohybuje v intervalu 29 % (obec Břežany) až 37 % (obce Hrabětice a Velký Karlov).

Tabulka 16: Ekonomická aktivita obyvatel Hrušovanska

Obec	Počet ekonomicky aktivních obyvatel	Počet zaměstnaných obyv.	Ekonomicky aktivní/počet obyvatel (%)	Zaměstnaní/ Počet obyvatel (%)
Božice	680	563	45	37
Břežany	354	306	40	35
Čejkovice	105	81	52	40
Dyjákovice	361	293	44	36
Hevlín	685	553	51	41
Hrabětice	377	309	44	36
Hrušovany n. J.	1 637	1 415	52	45
Litobratřice	225	181	46	37
Mackovice	153	132	41	36
Pravice	144	109	47	35
Šanov	663	549	46	38
Velký Karlov	195	158	48	39

Zdroj: <http://vdb.czso.cz/>

Tabulka č. 17 zobrazuje vývoj míry nezaměstnanosti mezi lety 2005 a 2014. V některých obcích je viditelný klesající trend za celé sledované období, zejména v obcích Čejkovice a Hevlín, případně trend stability, např. v obci Hrušovany nad Jevišovkou v roce 2011 a 2014. Podíl nezaměstnaných se oproti roku 2005, kdy jsou za obce dostupné první údaje, převážně zlepšil. Průměrná míra nezaměstnanosti v roce 2005 byla 17,4 %, přičemž v roce 2011, 15,4 %. Aktuální údaje z března 2014 udávají průměrnou míru nezaměstnanosti v regionu 14,53%, což naznačuje další snížení. Obec s nejvyšší mírou nezaměstnanosti v roce 2011 byla Pravice, stejně jako v roce 2005. Na druhou stranu obec s nejnižší mírou nezaměstnanosti v roce 2011 byla Hrušovany nad Jevišovkou, přičemž v roce 2005 to byla obec Břežany. Počet volných míst na počet uchazečů je velmi nízký, v průměru 3% uchazečů můžou najít místo přímo v obci bydliště. Je tedy zřejmé, že uchazeči jsou nuceni za prací cestovat do blízkých měst.

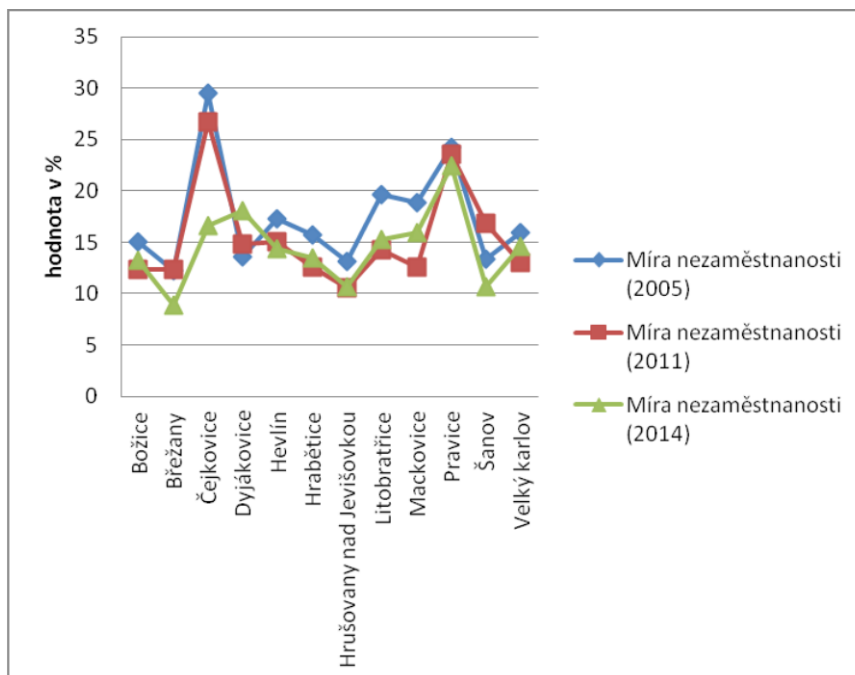
Tabulka 17: Vývoj míry nezaměstnanosti v jednotlivých obcích

Název Obce	Míra nezaměstnanosti v roce 2005 (%)	Míra nezaměstnanosti v roce 2011 (%)	Míra nezaměstnanosti v roce 2014 (%)
Božice	15	12,40	13,3
Břežany	12,20	12,40	8,9
Čejkovice	29,52	26,67	16,6
Dyjákovice	13,60	14,80	18,1
Hevlín	17,30	15,10	14,4
Hrabětice	15,70	12,60	13,5
Hrušovany n. J.	13,10	10,60	10,7
Litobratřice	19,70	14,30	15,3
Mackovice	18,90	12,60	15,9
Pravice	24,20	23,60	22,4
Šanov	13,40	16,80	10,7
Velký Karlov	15,90	13,00	14,6

Zdroj: místní obecní statistika, dostupné na www.czso.cz

Graf 7: Vývoj míry nezaměstnanosti v jednotlivých obcích

Zdroj: místní obecní statistika, dostupné na www.czso.cz

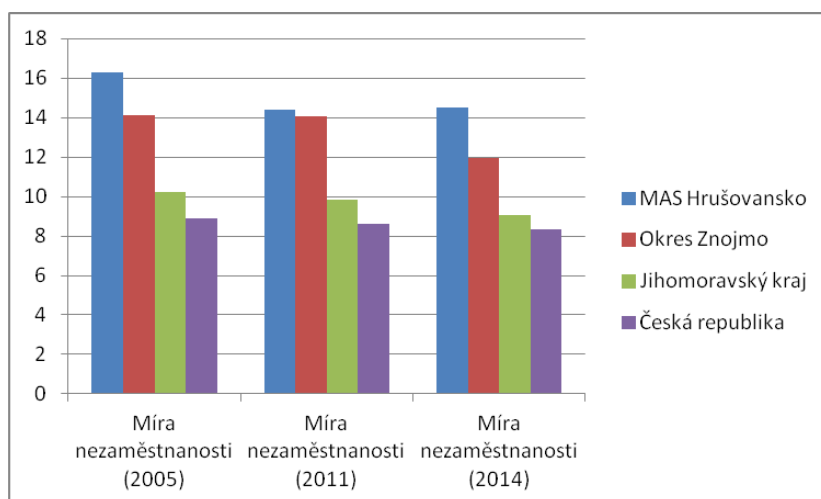

Tabulka 18: Srovnání míry nezaměstnanosti s vyššími územně správními celky

	Míra nezaměstnanosti v roce 2005 (%)	Míra nezaměstnanosti v roce 2011 (%)	Míra nezaměstnanosti v roce 2014 (%)
MAS Hrušovansko	16,3	14,4	14,53
Okres Znojmo	14,14	14,05	11,95
Jihomoravský kraj	10,21	9,81	9,08
Česká republika	8,88	8,62	8,34

Zdroj: místní obecní statistika, dostupné na www.czso.cz

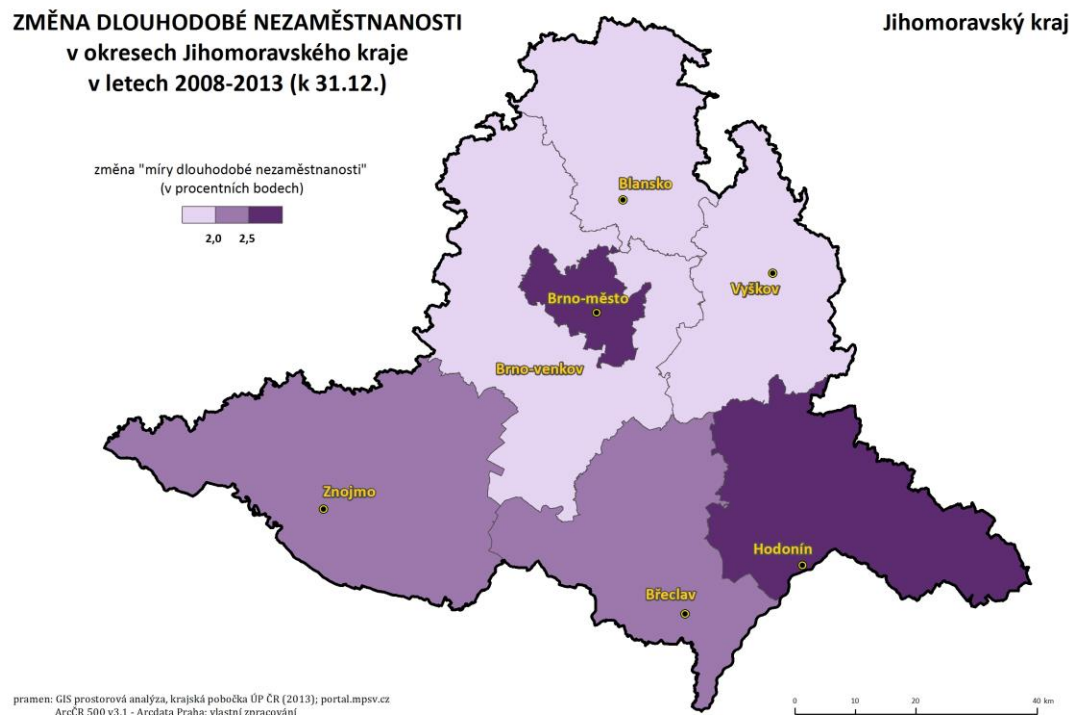
I ve srovnání s vyššími územně správními celky má region MAS Hrušovanska výrazně vyšší nezaměstnanost. Oproti roku 2005 má sice klesající tendenci, ale jelikož tento trend sledují vyšší územní celky, drží si region v rámci nich postavení oblasti s přetrvávající vyšší mírou nezaměstnanosti.

Graf 8: Srovnání míry nezaměstnanosti s vyššími územními celky

Zdroj: místní obecní statistika, dostupné na www.czso.cz

Změna míry dlouhodobé nezaměstnanosti je v okrese Znojmo, dle průzkumu realizovaného Jihomoravským krajem, mezi lety 2008-2013 mezi 2 a 2,5 procentního bodu. Jedná se tedy o mírný nárůst míry dlouhodobé nezaměstnanosti. V porovnání s hodnotami kraje se taktéž jedná o průměrné hodnoty. Je tedy patrné, že míra dlouhodobé nezaměstnanosti v okrese Znojmo roste v porovnání s Jihomoravským krajem průměrnými hodnotami, avšak důležité je, že stále roste, a tedy negativní trend přetrvává.

Obrázek 11: Změna dlouhodobé nezaměstnanosti

Zdroj: webový portál JMK⁵

2.1.14 Členění zaměstnanosti dle sektorů

Tabulka v příloze č. 2 zachycuje podíl zaměstnaných v jednotlivých sektorech hospodářství za Českou republiku, Jihomoravský kraj, okres Znojmo i obce regionu MAS Hrušovanska. Podíl zaměstnaných v terciárním sektoru převažuje shodně jak ve všech obcích regionu, tak za vyšší územní celky. V některých obcích se však počet obyvatel zaměstnaných v primárním sektoru hospodářství blíží zaměstnaným v terciárním sektoru. Jedná se o obce Dyjákovice, Hrabětice a Velký Karlov, kde je rozdíl v zaměstnanosti mezi sektory pouhé 3%. V regionu MAS Hrušovanska je teda silně zastoupená zaměstnanost v primárním sektoru. Co se týče zaměstnanosti v sektoru zemědělství, lesnictví a rybnářství, je tato nejsilněji zastoupená v obcích Dyjákovice (14%), Litobratřice (11%) a Velký Karlov (16%). Ve srovnání s celorepublikovým průměrem (3%) a průměrnými hodnotami Jihomoravského kraje (3%) a okresu Znojmo (6%) se jedná o silně nadprůměrné hodnoty.

⁵ Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=221019&TypeID=2>

2.1.15 Srovnání nezaměstnanosti s okolními MAS

MAS Hrušovansko bezprostředně sousedí se čtyřmi dalšími místními akčními skupinami. Jedná se o MAS Znojemské vinařství, se kterými mají některé členské obce již zkušenosti. Jsou totiž, jak již bylo zmíněno výše, bývalými členskými obcemi tohoto uskupení obcí. Dále jsou to MAS Mikulovsko, typické především svým zaměřením, podobně jako MAS Znojemské vinařství právě na vinařství jako odvětví hospodářství, i na jeho stále populárnější spojení s turizmem. Posledními sousedy MAS Hrušovanska jsou MAS Živé pomezí Krumlovsko-Jevišovicko a MAS Podbrněnsko. Tabulka níže poukazuje na míry nezaměstnanosti v jednotlivých MAS. Je viditelné, že MAS Hrušovansko má z okolních regionů výrazně nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti. Je téměř dvakrát vyšší než v regionu MAS Podbrněnsko, který těží z blízkosti metropole jižní Moravy. Nejbližší je hodnota MAS Znojemského vinařství, které je ale taktéž nižší téměř o tři procentní body.

Tabulka 19: Srovnání míry nezaměstnanosti s okolními MAS

Název MAS	Míra nezaměstnanosti v %
Hrušovansko	14,53
Živé pomezí Krumlovsko-Jevišovicko	11
Mikulovsko	10
Podbrněnsko	7,5
Znojemské vinařství	11,6

Zdroj: <http://leader.isu.cz/>, vlastní zpracování⁶

2.1.16 Řízení obcí, informovanost, spolupráce

Všechny obce mají velmi obsáhlé a intuitivní webově stránky, které informují o dění v obci. Součástí je také často kalendář, díky kterému je uživatel informován o důležitých událostech a akcích konaných v obcích. Webové stránky MAS Hrušovansk jsou: www.mashrusovansko.cz. Webové stránky mikroregionu Hrušovansko, na který MAS volně navazuje, je možné navštívit na adrese www.hrusovansko.cz. Webové stránky mikroregionu obsahují turistické informace o zajímavostech v obcích mikroregionu, popis značených cyklostezek mikroregionu i kalendář akcí v mikroregionu. Na sociálních sítích není MAS aktivní, což by byla určitě vhodná příležitost, jak informovat o dění a akcích v MAS a jak spojovat aktéry v území. Naopak své stránky na sociální síti má např. město Hrušovany nad Jevišovkou. V řadě obcí mikroregionu jsou občané informováni o aktuálním dění místním

⁶ Přistoupení Čejkovic do MAS Hrušovanska

rozhlasem nebo pravidelně vycházejícím zpravodajem. Obce dále informují své občany prostřednictvím úředních desek, které se nachází v každé obci.

Spolupráce MAS Hrušovansko s různými subjekty v regionu staví především na základech spolupráce navázané v rámci DSO Niva a Mikroregionu Hrušovansku, které oba působí na území více než deset let. MAS přináší další možnosti jak prohlubování stávající spolupráce, tak navázání nových partnerství, především s neziskovým sektorem a podnikateli v regionu. MAS může do budoucna sloužit jako prostředník mezi jednotlivými subjekty působícími v regionu a pomáhat k párování vzájemných potřeb a stavět dlouhodobé spolupráce.

Stávající spolupráce jsou s jinými svazky MAS, kde se jedná o výměnu zkušeností, především s MAS Rozkvět zahrady jižních Čech, která funguje již deset let a MAS Živé pomezí Krumlovsko-Jevišovicko. Do budoucna je samozřejmě otevřená otázka společných projektů.

Mezinárodní spolupráce těží z hranice regionu s Rakouskem. Přesněji s regionem Land um Laa, kde již delší dobu probíhá spolupráce v oblasti turistiky (společné cyklovýlety, vzájemná propagace kulturních a sportovních akcí), spolupráce obcí a měst (výměna zkušeností), řešení společných příhraničních problémů například povodně, doprava, atd.

Spolupráce se sdruženími působícími v regionu, a to spolky regionu MAS Hrušovansko, hodové chasy, tělovýchovné jednoty, sdružení dobrovolných hasičů. Spolupráce je aktivní v oblasti pořádání kulturních a sportovních akcí, vedení zájmových kroužků pro děti, mládež i dospělé.

Aktivními partnery MAS Hrušovansko jsou základní školy regionu. Spolupracují především při pořádání sportovních a kulturních akcí pro děti, mládež i dospělé a taktéž poskytují prostory pro zájmovou činnost.

2.1.17 Bezpečnost v obcích

Bezpečnostní složky, konkrétně policie a hasiči jsou ve všech obcích regionu zabezpečovány centrálně z obce Hrušovany nad Jevišovkou. Konkrétně bezpečnostní složku policie zastřešuje Obvodní oddělení Hrušovany nad Jevišovkou. Mapa působnosti Obvodního oddělení je dostupná na obrázku níže. Téměř všechny obce mají dobrovolné spolky hasičů. Dle dostupných informací se Spolky dobrovolných hasičů nenachází jedině v obcích Břežany, Hrabětice a Hrušovany nad Jevišovkou, kde je ale zřízena samotná požární stanice pro region. Krajské ředitelství Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje zřizuje ve městě Hrušovany nad Jevišovkou svou organizační složku Požární stanice Hrušovany nad Jevišovkou. Jedná se tedy o profesionální sbor hasičů pro region. Bezpečnost v obcích spadá pod Integrovaný záchranný systém Jihomoravského kraje, který zřizuje a řídí jak hasičské, tak

policejní a zdravotnické záchranné složky. Nejbližší nemocnicí je pro většinu obcí Nemocnice Znojmo, vzdálená 20-30km. Dále pak Fakultní nemocnice Brno, která je vzdálená průměrně 40-60km.

Tabulka 20: Občanská vybavenost v obcích – bezpečnostní složky

Název Obce	Občanská vybavenost v obcích	
	Policie	Hasiči
Božice	Obvodní oddělení Hrušovany n. J.	Sbor dobrovolných hasičů Božice, Požární stanice Hrušovany nad Jevišovkou
Břežany	Obvodní oddělení Hrušovany n. J.	Požární stanice Hrušovany nad Jevišovkou
Čejkovice	Obvodní oddělení Hrušovany n. J.	Požární stanice Hrušovany nad Jevišovkou
Dyjákovice	Obvodní oddělení Hrušovany n. J.	Sbor dobrovolných hasičů Dyjákovice, Požární stanice Hrušovany nad Jevišovkou
Hevlín	Obvodní oddělení Hrušovany n. J.	Sbor dobrovolných hasičů Hevlín, Požární stanice Hrušovany nad Jevišovkou
Hrabětice	Obvodní oddělení Hrušovany n. J.	Požární stanice Hrušovany nad Jevišovkou
Hrušovany nad Jevišovkou	Obvodní oddělení Hrušovany n. J.	Požární stanice Hrušovany nad Jevišovkou
Litobratřice	Obvodní oddělení Hrušovany n. J.	Sbor dobrovolných hasičů Litobratřice, Požární stanice Hrušovany nad Jevišovkou
Mackovice	Obvodní oddělení Hrušovany n. J.	Sbor dobrovolných hasičů Mackovice, Požární stanice Hrušovany nad Jevišovkou
Pravice	Obvodní oddělení Hrušovany n. J.	Sbor dobrovolných hasičů Pravice, Požární stanice Hrušovany nad Jevišovkou
Šanov	Obvodní oddělení Hrušovany n. J.	Sbor dobrovolných hasičů Šanov, Požární stanice Hrušovany nad Jevišovkou
Velký Karlov	Obvodní oddělení Hrušovany n. J.	Sbor dobrovolných hasičů Velký Karlov, Požární stanice Hrušovany nad Jevišovkou

Zdroj: www stránky obcí, stránky Obvodního oddělení policie Hrušovany n.J a Hasičského zboru ČR

Obrázek 12: Mapa působnosti Obvodního oddělení policie Hrušovany nad Jevišovkou

Zdroj: <http://www.policie.cz/imgDetail.aspx?docid=21501>

2.1.18 Cestovní ruch

Hrušovansko nelze považovat za typickou, turisty příliš vyhledávanou destinaci. Existuje zde však řada zajímavostí, které stojí za zmínku, a které mají do budoucna potenciál přilákat více turistů do regionu. Mezi významné přírodní atraktivity se řadí přírodní památka Hevlínské jezero, v okolí kterého se nachází mokřady se vzácnou faunou a flórou. Jezero je tvořeno z několika malých jezer s rákosovým porostem a žije zde řada zvláště chráněných druhů obojživelníků a mokřadních ptáků.

K další místní přírodní zajímavosti se řadí přírodní rezervace Karlov se soustavou tří rybníků. Důvodem ochrany je vzácný porost v okolí místních rybníků. Místem vede naučná stezka Údolím lásky, která měří 5,4 km a lze z ní obdivovat řadu vzácných rostlin a živočichů. Vodní ptactvo, další živočichy a rostliny lze pozorovat také u Litobratřických rybníků nebo v přírodní lokalitě Trávní dvůr v Hraběticích.

Z historických památek na Hrušovansku patří k nejvýznamnějším Emin Zámek mezi Šanovem a Pravicemi pocházející z 19. století. Zámek je postaven v novobarokním slohu. Nachází se v malebném lesoparku a je spjatý s životem známého malíře Alfonse Muchy. Dále je třeba zmínit zámek v Hrušovanech nad Jevišovkou. Ten byl postaven v 17. století

a v současné době patří městu Hrušovany n. J. K zámku patří i zámecký park, který byl v minulosti obnoven. Další zajímavou kulturní památkou je sklepní ulička Božice – Borotice, kde se nachází staré sklípky určené pro úschovu vína. Na hranicích s Rakouskem lze dále obdivovat opevnění československé státní hranice pocházející z období před 2. světovou válkou. V bunkru u Dyjákovic jsou dokonce možné i prohlídky. V obcích Hrušovanska se nachází mnoho drobných sakrálních staveb (sochy, kapličky zvoničky, boží muka).

Na Hrušovansku existují také možnosti sportovního vyžití. V Hrušovanech nad Jevišovkou se nachází rehabilitační centrum s krytým bazénem a saunou. V Božicích je možné navštívit další relaxační centrum v regionu. Je zde krytý bazén se slanou vodou, která má pozitivní ozdravné účinky na lidské tělo. Ve Sportcentru Šanov lze využít kuželnu, sportovní halu, fitness a relaxační služby (např. solárium, saunu, ...). Na Hrušovansku se dále nachází několik rančů – v Litobratřicích a v Hrušovanech nad Jevišovkou, kde se lze projet na koni a prohlédnout minizoo.

V regionu neexistuje žádná pěší stezka, která by byla vyznačena Klubem českých turistů. Nachází se zde pouze naučná stezka Údolím lásky v přírodní rezervaci Karlov. Pro oblast je velmi důležitá cykloturistika. Regionem vede cyklostezka č. 5 vedoucí z Brna do Vídně, která projíždí Hevlínem a okrajem extravilánu Hrušovany n. J. a Hrabětic. Cyklostezka Greenway Praha-Vídeň vede regionem z Dyjákovic do Hevlína a Moravská vinařská stezka č. 5008 prochází Hraběticemi, Šanovem, Hrušovany, Pravicemi, Břežany, Čejkovicemi a dále na západ. Významné jsou i místní tematické cyklostezky Ahoj sousede, Po rovince, Mezi poli a vinohrady a Muchova, které návštěvníkům představují místní zajímavosti a procházejí všemi obcemi regionu.

Na Hrušovansku se nachází přibližně 210 ubytovacích míst v 8 ubytovacích zařízeních. Největší počet ubytovacích míst (100) se nachází ve třech ubytovacích zařízeních v Hevlíně, a to především z důvodu blízkosti termálních lázní v Laa. V Hrušovanech n. J. jsou tři ubytovací zařízení (jedna ubytovna, dva penziony), v Šanově jedna ubytovna, v Hraběticích se nachází dva penziony a v Břežanech jeden penzion.

Oblast čerpá především ze svého atraktivního reliéfu pro nenáročnou cykloturistiku. Rozvíjí se také agroturistika zaměřená na hipoturistiku. Výzvou do budoucna je zkvalitňování již nalezených cest pro rozvoj turistického potenciálu území a vinařská turistika. Pro oblast je velkou příležitostí sousedící příhraniční rakouský region Land um Laa, se kterým Hrušovansko již delší dobu intenzivně spolupracuje především v oblasti cestovního ruchu.

2.2 Analýza problémů a potřeb

Na Hrušovansku je poměrně stálý, mírně stoupající počet obyvatel. Region za to vděčí především migračnímu přírůstku v posledních letech. Nejvíce patrný byl v obci Šanov. Růst počtu obyvatel neznamena pouze vyšší příjmy z rozpočtového určení daní, ale i mnohé nové potřeby stojící nemalé prostředky. Jedná se především o potřebu pozemků pro novou výstavbu, zkapacitnění nebo rozšíření inženýrských sítí, vyšší nároky na občanskou vybavenost (především školství a zdravotnictví).

Hrušovansko je ve srovnání s vyššími územními celky (ČR, Jihomoravský kraj, okres Znojmo) regionem s velmi mladou věkovou strukturou obyvatel. To s sebou nese potřebu péče o mládež, zajištění volnočasových aktivit, aby se neuchýlili k vandalismu a dalším nekalým činnostem. Řešením by bylo zřízení kluboven a rozšíření nabídky volnočasových aktivit především pro mládež 15 – 25 let. Důležité je také zajištění dostatku vyžití pro maminky s dětmi, kde by bylo vhodné vybudování mateřského centra.

Problémem na Hrušovansku může být odliv mladých a vzdělaných obyvatel vzhledem k nedostatku pracovních míst pro kvalifikované pracovníky. Proto poměrně slabá vzdělanostní struktura nemusí být pro Hrušovansko problémem, protože vysokoškoláci by se stejně pravděpodobně odstěhovali z regionu pryč. Je potřeba podporovat takové pracovní pozice, které by odpovídali struktuře vzdělanosti na Hrušovansku a naopak.

Podíl neobydlených bytů z důvodu, že slouží k rekreaci je nižší ve srovnání s vyššími územními celky, což implikuje nižší atraktivitu pro druhé bydlení na Hrušovansku. Vzhledem k přítomnosti vinařství v regionu je ovšem možné zaměřit se na oživení vinařské turistiky spojené s cykloturistikou. Pro cykloturistiku se na Hrušovansku nachází velmi příznivé podmínky, ale chybí zde půjčovna a servis kol i rychlé občerstvení na cyklotrasách. Nutné je také dobudování a propojení cyklostezek v regionu. Je potřeba klást důraz na kvalitní infrastrukturu cestovního ruchu i na podporu místních vinařů a podnikatelů v cestovním ruchu a spolupráci s nimi. Na Hrušovansku je také možné zaměřit se na „bunkrovou“ turistiku. Jako vhodný potenciál pro rozvoj turistiky na Hrušovansku se jeví přírodní rezervace Karlov. Vhodné by také bylo zřízení galerie, kde by se mohli prezentovat místní umělci a muzea zaměřené na historii regionu.

Na Hrušovansku existuje poměrně bohatý kulturní a sportovní život. Krojované hody se konají téměř ve všech obcích. Je však třeba dále podporovat kulturní i sportovní infrastrukturu v obcích, aby se občanům žilo v regionu dobře, a aby mohli smysluplně využít svůj volný čas. Důležitá je dobrá informovanost občanů o dění v regionu např. prostřednictvím vydávaného

zpravodaje i pořádání společných kulturních nebo sportovních akcí, při kterých se občané celého Hrušovanska poznají a sblíží.

Z dotazníkového šetření vyplynuly i hlavní problémy bránící v rozvoji území.

Bariéry rozvoje území:

- nedostatek volných pozemků pro výstavbu,
- neexistence komplexních pozemkových úprav,
- neexistence inženýrských sítí po celém území regionu,
- nedokončená kanalizační síť v některých obcích nebo jejich částech,
- odliv mladých a vzdělaných obyvatel z regionu,
- nepříznivá image regionu,
- neexistence kvalitní turistické infrastruktury,
- existence některých sociálně-patologických jevů (vyšší kriminalita, vandalismus, bezdomovectví) v regionu.

2.2.1 *Názory starostů obcí*

Na dotazníky odpovídali ve všech případech starostové obcí, kteří působí ve své funkci průměrně téměř 10 let. Z toho někteří téměř 20 let a tak mají mnoho zkušeností a velmi dobře znají svoji obec a region. Část starostů jsou ve funkci čerstvě, o to více ale mají elánu do rozvoje své obce. Odpovědi tak byly podrobné a informačně přínosné.

Jako hlavní přednost své obce vnímají oslovení starostové čisté životní prostředí, což souvisí s nepřítomností velkých průmyslových podniků v regionu a také s absencí dálnice nebo rychlostní komunikace. Žít v regionu je tak možné bez vdechování škodlivin. Více než polovina starostů kvituje kvalitní technickou infrastrukturu. Kvalitní dopravní obslužností se chlubí především větší obce na hlavních komunikačních osách regionu. Na druhou stranu menší obce, kam vede pouze silnice III. třídy má s dopravní obslužností problém (Velký Karlov). Polovina obcí se těší dostatku pozemků pro výstavbu, což je pozitivní pro možnost budoucího rozkvětu těchto sídel.

Jako svoji slabinu vnímají všechny oslovené obce nedostatek pracovních míst, což vede k tomu, že především mladí vzdělání lidé se stěhují za prací mimo region nebo musí složitě dojíždět. Výzvou je především pokusit se přilákat do regionu nové investory, k čemuž může vést cesta přes nabídku volných pozemků a jejich zasíťování. Plná polovina obcí je však omezena ve svém budoucím rozvoji nedostatkem volných pozemků pro výstavbu. Polovina obcí nemá provedené komplexní pozemkové úpravy. Plná polovina obcí se vnímá jako

atraktivní pro cestovní ruch, především pro nenáročnou rodinnou cykloturistiku. Je proto potřeba se zaměřit na výstavbu infrastruktury cestovního ruchu a značení a budování cyklostezek.

Všechny obce jsou již nyní zapojeny do meziobecní spolupráce. Oslovení starostové si především pochvalují možnost navzájem si předávat zkušenosti a spolupracovat při realizaci různých projektů. Společný neobecní projekt realizovala většina z oslovených obcí. Často, ve ¾ případů, se také konají společné kulturní akce, což vede ke zvýšení kvality života obyvatel, větší pospolitosti a lepšímu vztahu k regionu. Na základě výsledků z dotazníkového šetření lze tedy vymezit hlavní rozvojové potřeby dle starostů jednotlivých obcí MAS.

Hlavní rozvojové potřeby dle starostů obcí:

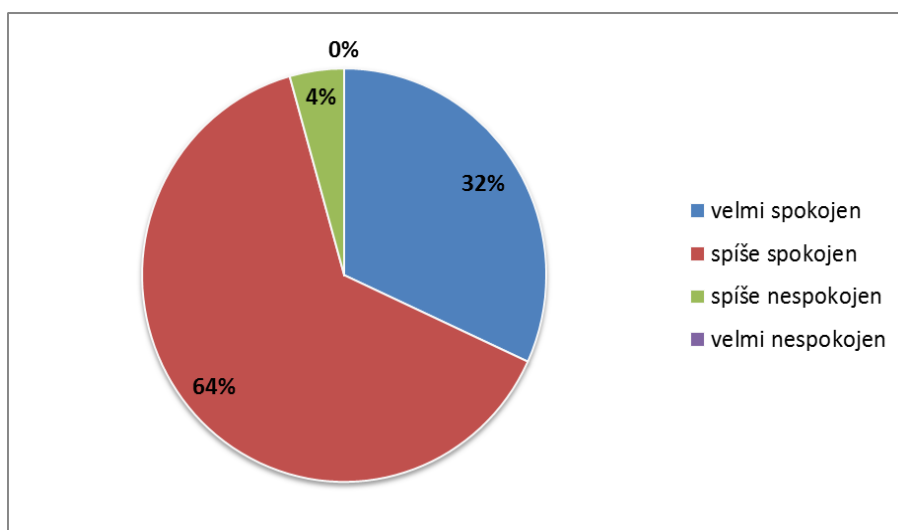
- zlepšení dopravní obslužnosti menších obcí,
- přilákání investorů a podpora vzniku nových pracovních míst,
- rozšíření inženýrských sítí v klíčových oblastech,
- výstavba infrastruktury cestovního ruchu,
- rozšíření cyklostezek,
- dokončení, popř. oprava některých komunikací
- využití dešťové vody v krajině, výsadba zeleně a lesů

2.2.2 *Názory občanů*

Podle dotazníkového šetření, které proběhlo na celém území MAS Hrušovansko vyplývá, že občané jsou s vlastní obcí celkově spokojeni, potažmo s kvalitou života v dané obci. Celkový počet respondentů byl 69. Z toho 32 % dotázaných odpovědělo, že jsou s obcí, ve které žijí velmi spokojeni. Odpověď spíše spokojen zvolilo 64 % respondentů a negativní odpověď velmi nespokojen nezvolil žádný z občanů.

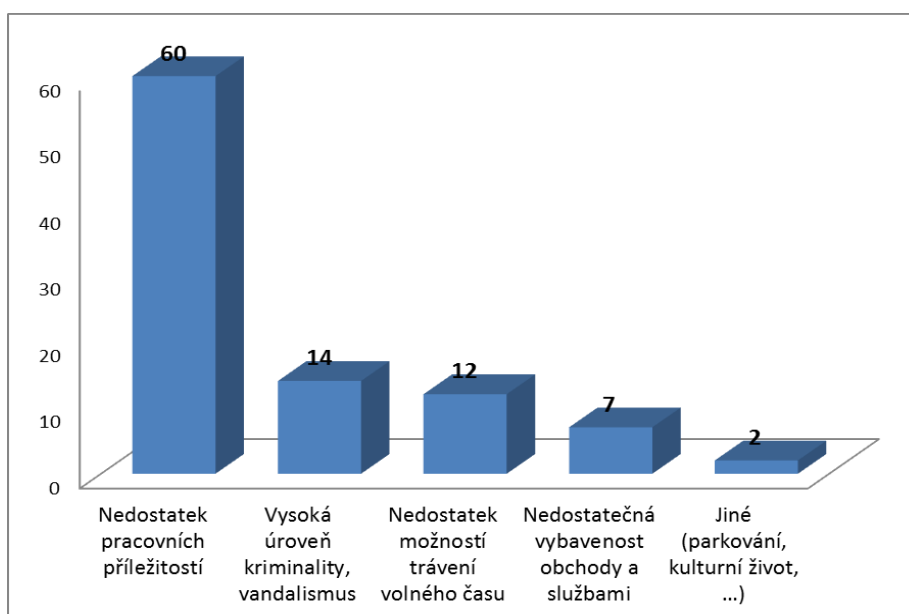
Graf 9: Celková spokojenost občanů s obcí

Zdroj: vlastní zprac. dle dotazníkového šetření

Stejně jako starostové považují i občané za největší problém právě nedostatek pracovních příležitostí v regionu. Tento problém vnímá 60 osob. Je však důležité podotknout, že respondenti mohli v této otázce zatrhnout i více odpovědí. Jako druhý největší problém pak občané vnímají vysokou úroveň kriminality a vandalismus. Jako třetí nejvýznamnější problém občané zvolili nedostatek možností trávení volného času.

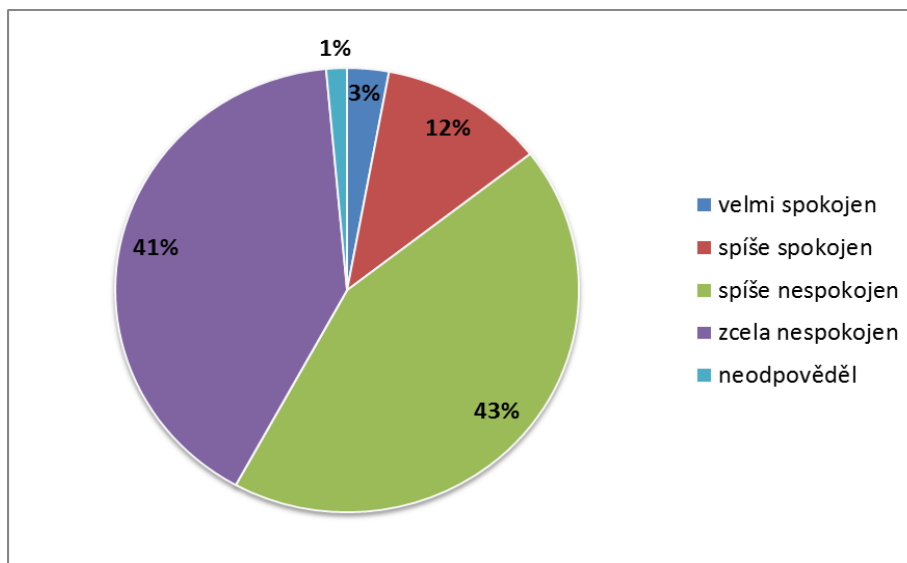
Graf 10: Největší problém obce/regionu

Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

Následující graf jen podtrhuje skutečnost, že jsou občané s nabídkou pracovních příležitostí v obcích spíše nebo zcela nespokojeni.

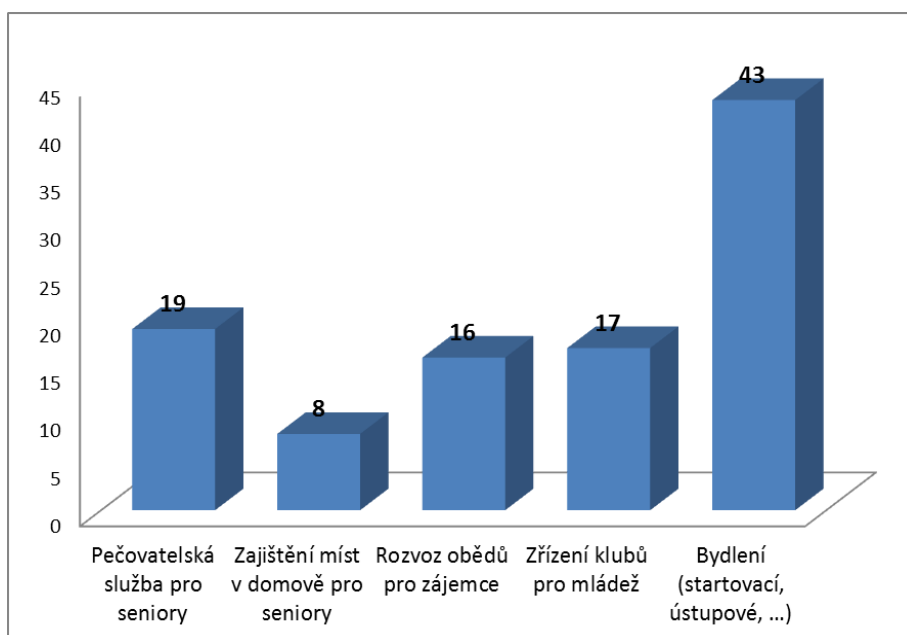
Graf 11: Spokojenost s nabídkou pracovních příležitostí

Zdroj: vlastní zprac. dle dotazníkového šetření

Co se týká vybavenosti obcí obchody a službami, nevnímají to občané jako zcela zásadní problém. Občané si však uvědomují potřebu sociálních služeb v obcích, a to především zřízení startovacího bydlení pro mladé občany, dále pak zbudování domu s pečovatelskou službou pro seniory a stejně tak zřízení spolků a klubů pro mládež. Respondenti by také jako službu uvítali rozvoz obědů pro konkrétní zájemce. Následující graf uvádí přesné číselné vyjádření odpovědí.

Graf 12: Potřeba sociálních služeb v obcích

Zdroj: vlastní zprac. dle dotazníkového šetření

Na základě výsledků z dotazníkového šetření lze tedy vyjmenovat hlavní rozvojové potřeby dle obyvatel obcí MAS.

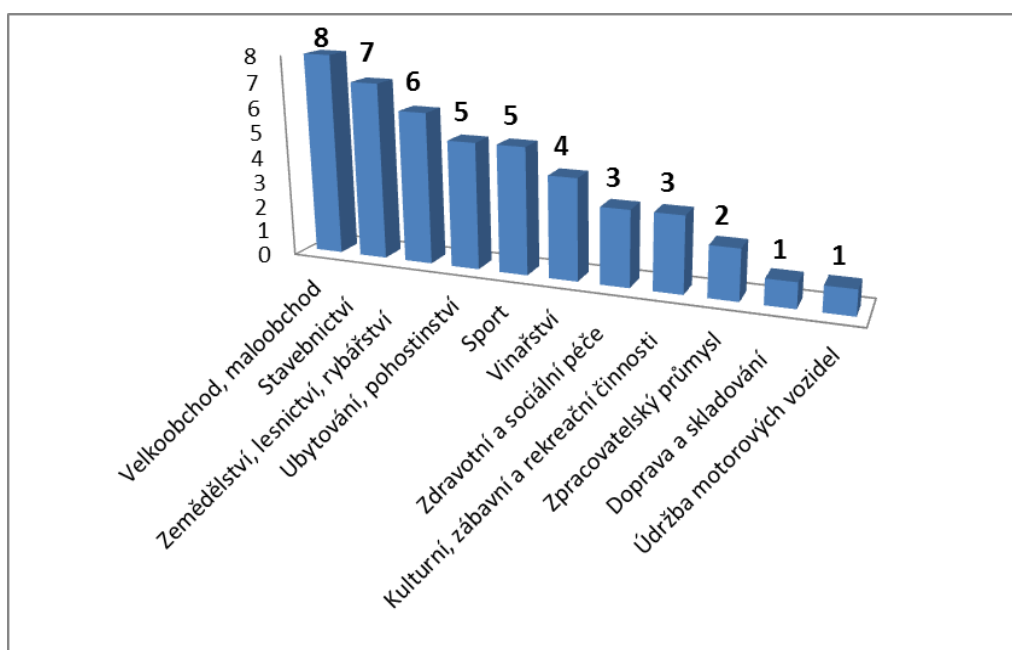
Hlavní rozvojové potřeby dle občanů:

- zlepšení podmínek na trhu práce – rozšířit nabídku pracovních míst a přilákat potenciální investory,
- snížit úroveň sociálně-patologických jevů (kriminalita, vandalismus),
- zřízení startovacího a ústupového bydlení,
- vybudování pečovatelské služby pro seniory,
- zajistit širší nabídku volnočasových aktivit,
- zlepšit stav některých komunikací a chodníků,
- vybudování infrastruktury pro cestovní ruch,
- zlepšit dopravní dostupnost především do větších obcí (Hrušovany nad Jevišovkou),
- rozšíření inženýrských sítí v rozvojových oblastech.

2.2.3 *Názory podnikatelů*

Poslední skupinu respondentů tvoří podnikatelé a zástupci neziskových organizací, jelikož i jejich názory je velmi důležité zohlednit při rozvoji řešeného území. Právě tyto subjekty jsou totiž schopny vytvořit nová pracovní místa, zrealizovat mnohé rozvojové projekty a obecně přispět k ekonomické prosperitě regionu. Celkový počet respondentů byl 33, přičemž nejčastější právní forma OSVČ (osoba samostatně výdělečně činná) byla zastoupena v 16 případech. Druhou nejčastější právní formou byl spolek, respektive občanské sdružení, a to v 6 případech. Co se týká počtu zaměstnanců jednotlivých podniků, nejčastěji se jednalo o malé podniky s jedním až devíti zaměstnanci (11 podniků uvedlo tuto odpověď). Dále byly hojně zastoupeny podniky s deseti až devatenácti zaměstnanci, případně podniky bez zaměstnanců. Je tedy zřejmé, že na řešeném území by do budoucna měly být podporovány především malé, druhotně pak střední podniky. Odpověď na otázku, v jaké hospodářské oblasti je podnik, či nezisková organizace aktivní, uvádí následující graf.

Graf 13: Hospodářská oblast podnikání

Zdroj: vlastní zprac. dle dotazníkového šetření

Na základě uvedeného grafu lze vyvodit, jaké oblasti podnikání jsou zastoupeny poměrně hojně, a jaké je třeba do budoucna podpořit. Jelikož se region chce stát atraktivním z hlediska cestovního ruchu, bude potřeba se zamyslet nad sektorem služeb, především nad oblastí ubytování a pohostinnství a nad dalšími doprovodnými službami.

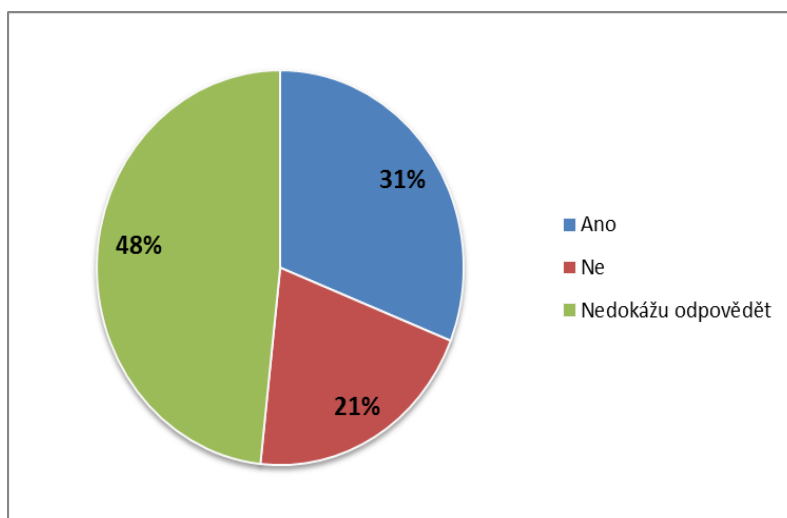
Na otázku, zda se podniky v minulosti zapojily do libovolného druhu spolupráce s jinými podnikateli, obcemi, neziskovými organizacemi z regionu MAS Hrušovansko, odpověděly z více než 60 % negativně. Jako nejčastější důvod nespolupráce pak podnikatelé uváděli, že neměli tuto možnost, případně že nebyli o této možnosti informováni. I následující otázka týkající se realizace projektů, v rámci kterých by podle dotazovaných subjektů bylo prospěšné navázat spolupráci s MAS Hrušovansko, například požádat o dotaci, byla z více než poloviny zodpovězena negativně. Proto by bylo vhodné, kdyby MAS Hrušovansko do budoucna uvažovalo o větší informovanosti zainteresovaných subjektů o možných formách regionální spolupráce, která by byla přínosná nejen pro samotné subjekty, ale především pro region jako celek. Subjekty, které odpověděly kladně, navrhuji spolupráci s MAS Hrušovansko v rámci následujících projektů:

- vybudování rybníku pro sportovní rybolov a další úpravy vodních ploch,
- dosadba vinic, oprava oplocení, rekonstrukce podpůrných systémů, závlaha; dále pak rozšíření kapacity vinného sklepa, modernizace technologie zpracování, výroby a skladování vína,
- vybudování penzionu zaměřeného na vinařskou turistiku,

- podpora a propagace agroturistiky a mysliveckých spolků,
- vybudování koupaliště, resp. jeho údržba a provoz,
- řešení ubytovacích kapacit pro mládež - sportovce v rámci jejich činnosti (kopaná, tenis, volejbal) a zastřešení tenisových kurtů,
- řešení bio odpadů a podpora pěstování ovoce a zeleniny.

Následující otázka se zaměřovala na skutečnost, zda podnikatelé vnímají některé významné kladné stránky regionu. Odpovědi zachycuje následující graf.

Graf 14: Existence kladných stránek regionu

Zdroj: vlastní zprac. dle dotazníkového šetření

Pouze 31 % respondentů odpovědělo kladně. Jako pozitiva regionu podnikatelé nejčastěji uváděli blízkost hranic s Rakouskem a možnost přeshraniční spolupráce, dále dostupnost většího města Hrušovany nad Jeviškovkou (spádovost za službami) a v neposlední řadě se jednalo o počasí, respektive velký počet slunných dnů.

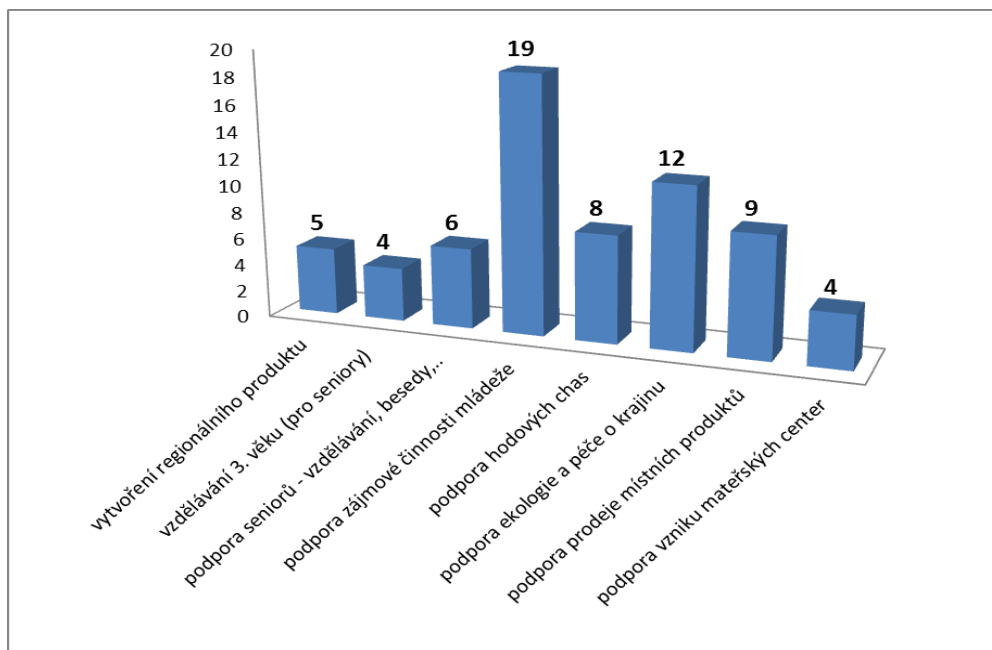
Dvanáct podnikatelských subjektů se vyjádřilo, že ve svém regionu vnímají nedostatky až hrozby v kvalitě podmínek pro rozvoj podnikání/neziskových organizací. Pouze čtyři subjekty neshledaly v regionu žádná negativa. Jako nedostatky, či hrozby respondenti uvedli následující skutečnosti:

- úbytek pracovních příležitostí v zemědělství,
- slabá turistická atraktivita regionu,
- nepropojenost cyklostezek v rámci území,
- nedostatek finančních prostředků na rozvoj regionu,
- chybějící ubytovací a stravovací kapacity,

- nezájem některých radnic o činnost aktivních místních sdružení a spolků,
- nezaměstnanost,
- nevyhovující stav sportovišť a jejich vybavenost,
- mnohdy konzervativní myšlení lidí,
- menšiny a přistěhovalci v regionu Hrušovansko.

Podnikatelé a zástupci neziskových organizací se také vyjádřili, jaké projekty vnímají jako žádoucí pro budoucí rozvoj regionu. Na výběr měli 8 navržených projektů, přičemž jako nejvíce potřebný projekt zvolili právě podporu zájmové činnosti mládeže. Jako druhý projekt v pořadí vybrali podporu ekologie a péči o krajinu, na třetím místě potom podporu prodeje místních produktů (především zemědělských), formou farmářských trhů. Graf č. 15 zobrazuje prioritizaci zmíněných rozvojových iniciativ.

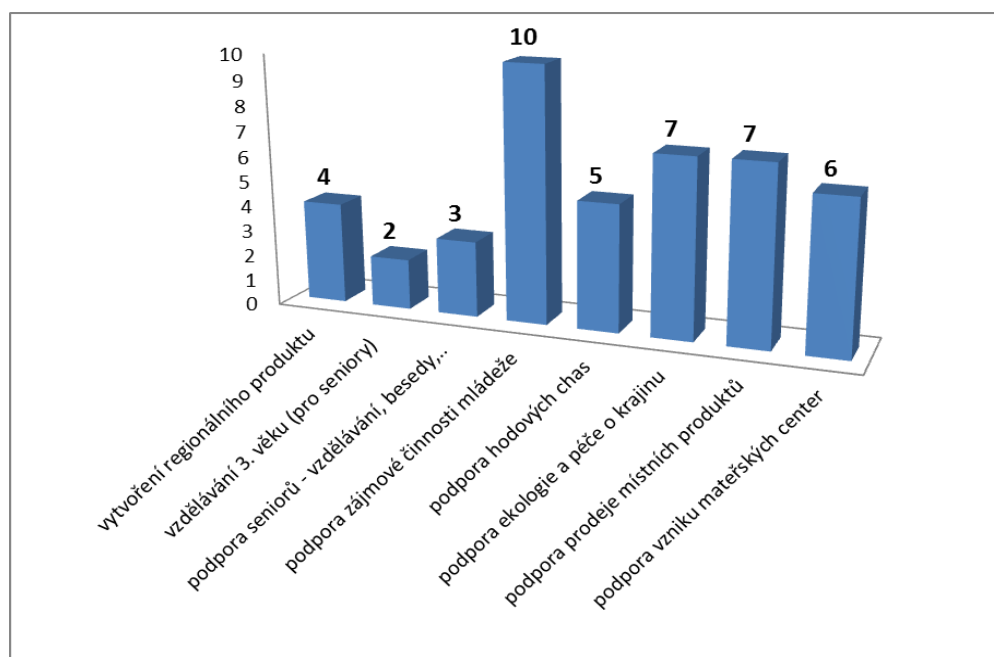
Graf 15: Žádoucí rozvojové projekty dle podnikatelských subjektů

Zdroj: vlastní zprac. dle dotazníkového šetření

Poslední bod dotazníku se týkal stejných rozvojových aktivit, otázka však zněla, který projekt by samotní podnikatelé podpořili, resp. kterého by se sami zúčastnili. Odpovědi relativně korespondují s předchozím dotazem. Respondenti by byli ochotni podílet se na projektu podporující zájmovou činnost mládeže, poté by podpořili ekologii a péči o krajinu, případně prodej produktů od místních zemědělců.

Graf 16: Projekty, na kterých jsou podnikatelé ochotni účastnit se

Zdroj: vlastní zprac. dle dotazníkového šetření

Následuje výčet rozvojových potřeb, které vyplývají z dotazníkového šetření podniků a neziskových organizací.

Hlavní rozvojové potřeby dle podnikatelů:

- rozšíření občanské vybavenosti,
- zřízení sportovišť, dětských hřišť a odpočinkových ploch,
- rozšíření cyklostezek,
- podpora turistického ruchu (vybudování ubytovacích a stravovacích kapacit),
- propagace vinařské turistiky (podpora rozvoje vinných sklepů) a agroturistiky,
- vybudování rybníků pro sportovní rybolov
- podpora rozvoje mysliveckých obor,
- vytvoření mládežnického sportovního centra v regionu,
- využití potenciálu zámku Hrušovany.

2.3 SWOT analýza

A/ SWOT analýza (Geografie, poloha a image MAS, Veřejná správa, Cestovní ruch, Partnerství a spolupráce)

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Akceschopnost a flexibilita díky menší rozloze	Periferní poloha v rámci kraje vůči centrům
Fungující spolupráce a komunikace mezi obcemi v regionu	Nedostatek turistické infrastruktury a jejich nízká kvalita
Významné cyklotrasy v regionu	Image regionu
Přítomnost vinařských tratí a vinohradů	Lidské zdroje
Vzhled obcí (upravenost, architektura, zeleň, odpočinkové zóny, dětská a sportovní hřiště)	Malé množství rekreačních objektů
Prostředí pro nenáročnou cykloturistiku (rovinaté území, zajímavé přírodní lokality podél cyklostezek)	V polovině obcí chybějící komplexní pozemkové úpravy (KPÚ)
Dobré předpoklady pro rozvoj agroturistiky a ekoturistiky	Malá aktivita místních podnikatelů
Pravidelné pořádání sportovních a kulturních akcí	Téměř žádné kulturní a historické památky vhodné pro turistiku
Intenzivní spolupráce se sousedním rakouským regionem Land um Laa	Chybějící cyklostezka z Hrušovan n. Jevišovkou navazující na cyklostezky regionu
Dostupné internetové stránky obcí a MAS	Chybějící doprovodná infrastruktura na cyklostezkách
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Rozvoj agroturismu	Útlum zájmu o vinařskou turistiku a agroturistiku
Prohloubení spolupráce s příhraničními regiony Rakouska	Konkurence Mikulovska a Znojemska v cestovním ruchu
Podpora agroturistiky a vinařské turistiky	Upřednostňování projektů z jiných regionů
Větší propagace regionu v rámci Jihomoravského kraje	

Zdroj: Zpracováno autorem na základě výstupů schůzí pracovní skupiny vytvořené ke SPR.

B/ SWOT analýza (Obyvatelstvo, Bydlení, Občanská vybavenost, Životní prostředí)

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Příznivý index stáří (vysoký podíl obyvatelstva do 15 let oproti obyvatelům 65+)	Nedostatečná infrastruktura pro využití volného času (koupaliště, kino, kulturní dům, divadlo, klubovny)
Stabilní počet obyvatel	Malá nabídka kulturních a společenských akcí
Poměrně dobrá občanská vybavenost v regionu	Vybavenost domácností PC s internetem je pod průměrem ČR a JMK
Dobře vyřešené nakládání s odpady	Nedostatek startovacích bytů pro mladé
Dobrá vybavenost základními školami a mateřskými školkami	Hevlínská cihelna znečišťující životní prostředí
Bohatá spolková a zájmová činnost	Malá informovanost občanů o dění v sousedních obcích
Sociální služby pro seniory	Chátrající zámek v Hrušovanech n. Jevišovkou
Čisté životní prostředí	Nedostatečná nabídka zájmových kroužků a jiných volnočasových aktivit především pro děti předškolního a mladšího školního věku
Bohatá nabídka zájmových kroužků pro děti do 15 let	Problémy související s vlastnictvím pozemků v intravilánu obcí
	Chybějící obecní policie
	Nedostatečné zásobování pitnou vodou z vrtů v Hrušovanech nad Jevišovkou
	Nedokončená kanalizační síť v některých obcích nebo jejich částech
	Nedostatek lesů, zeleně
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Rekonstrukce a rozvoj zámku v Hrušovanech n. Jevišovkou	Nárůst sociálně vyloučených občanů (bezdomovectví)
Relativně velké množství krytých bazénů v regionu	Demografické změny (stárnutí obyvatelstva, nadměrný odliv mladých lidí)
Regionální produkty – pořádání farmářských trhů	Pokračující potíže s vlastnictvím pozemků v intravilánu obcí
Rekonstrukce a větší využití letního kina v Hrušovanech n. Jevišovkou	Zvýšená kriminalita a vandalství a s nimi spojená sociální problematika (alkohol u mladistvých, drogy, ničení majetku apod.)
Využití potenciálu přírodní rezervace Karlov pro turistiku	Ukončení životnosti solárních elektráren a jejich následní ekologické odstranění
Budování mokřadů, výsadba lesů a zeleně	Nedostatek vody v krajině – území MAS Hrušovansko je jedno z nejsušších míst v ČR
Obnova původních vodních ploch, využití dešťové vody	

Zdroj: Zpracováno autorem na základě výstupů schůzí pracovní skupiny vytvořené ke SPR.

C/ SWOT analýza (Hospodářství, Zaměstnanost a trh práce, Technická infrastruktura, Doprava)

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Dobrá úroveň dopravní obslužnosti	Oblast s nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti
Kvalitní vodovodní síť, dobrá napojenost na plyn	Slabé příležitosti pro podnikatele
Drobní vinaři a zemědělci	Špatná dopravní obslužnost ve Velkém Karlově
Lidé v produktivním věku, mladé obyvatelstvo	Nepřipravené plochy k rozvoji průmyslu a výroby
	Nedostatečné zásobování pitnou vodou z vrtů v Hrušovanech nad Jevišovkou
	Nedokončená kanalizační síť v některých obcích nebo jejích částech
	Špatný stav místních komunikací ve většině obcí
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Spolupráce soukromého a veřejného sektoru	Nezájem investorů o podnikání v regionu
Expanze investorů do oblastí vhodných pro podnikání, příchod investorů z oblastí mimo region	Nadměrné využití bonitní půdy pro stavební účely
Možnost využití rakouského pracovního trhu (především nabídka)	Odliv pracovní síly mimo region
Dobudování R52	Vysoký podíl orné půdy a s tím spojené ohrožení větrnou erozí
Realizace ÚSES	Zdražení plynu a přechod obyvatel na vytápění levnější formou vytápění
Plochy pro expanzi podnikatelů	Bleskové povodně
Blízkost rakouského pracovního trhu	Nedostatek financí na obnovu silnic
Přilákání mladých rodin se zájmem o život mimo město	
Oprava místních komunikací	
Využití finanční podpory z krajské, národní a evropské úrovně	

Zdroj: Zpracováno autorem na základě výstupů schůzí pracovní skupiny vytvořené ke SPR.

3 Strategická část

3.1 Úvod

Jelikož je strategie vytvořena v duchu komunitně vedeného místního rozvoje CLLD (Community-led Local Development), dodržuje jeho základní principy. Mimo jiné je to například partnerství veřejných a soukromých subjektů, přístup „zdola nahoru“ a inovační přístup. Úkolem strategické části dokumentu je tedy definovat dlouhodobou vizi řešeného území, určit specifické cíle a opatření tak, aby plně odpovídaly zmíněným principům a především, aby do budoucna zajistily plnění stanovených priorit a rozvojových projektů v regionu.

A právě partnerství všech zainteresovaných aktérů bylo klíčovým faktorem při tvorbě integrované strategie rozvoje území. Jak už bylo zmíněno v analytické části, v létě 2014 proběhlo dotazníkové šetření, v rámci kterého měli podnikatelé, neziskové organizace, starostové a samotní občané možnost subjektivně se vyjádřit o problémových oblastech týkajících se jejich obce i celého regionu. Jejich názory a připomínky byly následně zapracovány do integrované strategie, přičemž v rámci strategické části se jedná především o návrhy rozvojových projektů, které by si subjekty přály do budoucna zrealizovat. Na komunitním projednávání se také podílela akademická sféra zastoupená Institutem veřejné správy při ESF MU v Brně. Stěžejním pilířem však byla činnost samotných pracovních skupin a managementu MAS.

3.1.1 Činnost pracovních skupin

Vytvoření a samotná činnost pracovních skupin byla klíčovým bodem právě pro tvorbu strategické části dokumentu. Byly vytvořeny tři pracovní skupiny se zaměřením na životní prostředí, sport a kulturu a místní producenty. Tyto pracovní skupiny se sešly v průběhu srpna 2014 na pracovních jednáních, kde měly možnost připomínkovat návrh strategického dokumentu. Zástupci pracovních skupin společně řešili jednotlivá rozvojová témata a diskutovali především nad obsahem analytické, ale i strategické části dokumentu.

3.2 Stanovení cílů a jejich prioritizace

3.2.1 Stanovení vize

Na základě společného dialogu, znalosti regionu, včetně jeho specifík a podmínek, dále výsledků z předchozí analýzy problémů a SWOT analýzy vznikla dlouhodobá vize řešeného území, která zachycuje představu o tom, jakým směrem se chce region dále ubírat, a na jaké oblasti rozvoje se MAS Hrušovansko chce v dohledné době zaměřit. Jedná se o cílovou představu o budoucí ekonomické, sociální, environmentální a kulturní situaci, která by byla pro region žádoucí z hlediska jeho potřeb a podmínek. Jednotlivé části strategické vize jsou dále podrobně rozpracovány tak, aby byly co nejlépe srozumitelné a uchopitelné pro všechny zainteresované subjekty v MAS. Z dlouhodobé vize poté vyplývají konkrétní strategické cíle a priority, na něž dále navazují specifické cíle a možná opatření.

Ze SWOT analýzy vyplývá, že region čelí nadprůměrné nezaměstnanosti, malé nabídce volnočasových aktivit a společenských akcí, obecně se potýká se špatnou image regionu a některými sociálně-patologickými jevy. Regionu chybí také základní turistická infrastruktura, a proto se nedaří přilákat jak turisty, tak potenciální investory a podnikatele z důvodu nevhodných podmínek a celkové nepřipravenosti regionu.

Proto byla zformulována následující vize:

MAS Hrušovansko je atraktivním venkovským regionem, který vytváří dobré podmínky pro kvalitní život občanů tím, že nabízí dostatek pracovních příležitostí, zajišťuje dostatečnou občanskou vybavenost včetně širokého spektra volnočasových a kulturních akcí, podporuje podnikatelskou aktivitu a turistický ruch, zároveň chrání a rozvíjí potenciál vlastního území, krajinu i životní prostředí.

3.2.2 Stanovení mise

Na rozdíl od dlouhodobé vize regionu představuje mise filosofii a poslání, které bude MAS Hrušovansko při rozvoji území prosazovat.

Místní akční skupina usiluje o dlouhodobou spolupráci všech zainteresovaných aktérů a snaží se zohlednit jejich zájmy při přípravě a realizaci rozvojových projektů. Snaží se vybrat ty nejvhodnější a nejpotřebnější projekty, které budou respektovat potřeby obyvatel a zajistí jejich kvalitní život v klidném a zdravém životním prostředí. MAS Hrušovansko podporuje všechny aktéry v jejich snaze o rozvoj území a snaží se zajistit financování rozvojových aktivit, ať už z operačních programů, či dalších zdrojů. Místní akční skupina dlouhodobě

usiluje o rozvoj potenciálu území, snaží se odpovědně hospodařit s disponibilními zdroji a zároveň respektuje princip trvale udržitelného rozvoje.

3.2.3 Strategické cíle

V návaznosti na dlouhodobou vizi byly definovány hlavní strategické cíle a jejich indikátory.

Strategický cíl 1: Zajistit stabilní demografický vývoj a kvalitní život občanů v regionu

Indikátory:

Celkový počet obyvatel v regionu
Index stáří v regionu
Počet startovacích bytů pro mladé
Počet sociálních zařízení pro seniory
Počet mateřských center
Nabídka kroužků a volnočasových aktivit
Počet kulturních, společenských a sportovních akcí
Délka opravených komunikací, popř. chodníků
Existence kanalizační sítě ve všech obcích
Počet kompostáren a sběrných dvorů
Počet mokřadů
Plocha vysazené zeleně
Obnova vodních ploch

Strategický cíl 2: Ekonomická prosperita regionu, podpora místních producentů

Indikátory:

Existence, popř. rozšíření inženýrských sítí ve všech obcích/podnikatelských zónách
Zaměstnaní/počet obyvatel (%)
Dlouhodobá míra nezaměstnanosti (%), současná hodnota: 14,53 %, cílová hodnota alespoň průměr okresu Znojmo: 11,95 %
Počet uchazečů na jedno pracovní místo
Počet podnikatelů spolupracujících se školami (nabídky praxí pro studenty)
Počet nově založených firem, popř. nově založených pracovních míst
Počet uspořádaných farmářských trhů
Vznik regionálního produktu

Strategický cíl 3: Podpora rozvoje turistického ruchu v regionu

Indikátory:

Počet ubytovacích a stravovacích zařízení

Počet turistických lůžek

Počet přenocování

Návštěvnost

Počet/délka cyklostezek

Počet naučných stezek

Počet opravených vinných sklepů určených pro turistiku

Počet vybudovaných půjčoven/servisů kol

Počet galerií/muzeí

3.2.4 Priority, specifické cíle a návrh konkrétních opatření

V návaznosti na nedostatky území vyplývající z analytické části dokumentu a slabé stránky vzešlé ze SWOT analýzy byly definovány základní prioritní oblasti, specifické cíle a konkrétní opatření vedoucí k nápravě současného stavu. Prioritní osy navazují na všeobecné strategické cíle a konkretizují oblasti rozvoje. Představují tedy témata, která jsou pro MAS při rozvoji regionu stěžejní. Z každé prioritní osy potom vyplývá několik specifických cílů, které přesně určují, čeho má být v rámci dané oblasti dosaženo. Proto jsou u každého specifického cíle stanoveny také konkrétní indikátory. Následná opatření pak již vymezují jednotlivé rozvojové aktivity, pomocí kterých má docházet k naplňování cílů a potažmo i k naplnění celé vize regionu.

Priority:

- **Prioritní osa 1:** Kvalitní občanská vybavenost a podpora specifických skupin obyvatelstva
- **Prioritní osa 2:** Podpora volnočasových aktivit obyvatel
- **Prioritní osa 3:** Životní prostředí
- **Prioritní osa 4:** Podpora podnikatelské aktivity
- **Prioritní osa 5:** Snížení nezaměstnanosti
- **Prioritní osa 6:** Podpora tradic a specifických forem turismu v regionu
- **Prioritní osa 7:** Zajistit základní a doprovodnou turistickou infrastrukturu

Prioritní osa 1: Kvalitní občanská vybavenost a podpora specifických skupin obyvatel

Specifický cíl 1a) Podpora seniorů - rozšíření nabídky sociálních služeb v regionu, především zajištění dostatečné kapacity zařízení se sociálními službami

Indikátory: Nově vybudovaná zařízení s pečovatelskou službou, počet míst v domovech pro seniory, počet seniorů poptávající sociální služby

Specifický cíl 1b) Zkvalitnění dopravní obslužnosti obcí a oprava některých klíčových komunikací a chodníků

Indikátory: Délka opravených komunikací/chodníků, frekvence autobusových a vlakových spojů, rekonstrukce dopravní infrastruktury

Specifický cíl 1c) Podpora rodin s dětmi a řešení problému nedostatku bytů (startovací, ústupové)

Indikátory: počet nově vybudovaných bytů; počet rodin, kterým bylo poskytnuto startovací bydlení, počet mateřských center, počet kroužků pro matky s dětmi

Specifický cíl 1d) Snížit výskyt sociálně-patologických jevů v regionu a usilovat o začlenění sociálně vyloučených osob

Indikátory: Počet sociálně vyloučených osob, počet sociálně vyloučených lokalit, počet sociálně vyloučených osob začleněných do společnosti, počet drogově závislých osob, četnost projevů vandalizmu a kriminalita obecně

Návrh opatření (prioritní osa 1): *Zbudování domu pro seniory, výstavba zařízení s pečovatelskou službou, zbudování mateřského centra a MŠ, výstavba sociálních bytů, výstavba nájemních bytů, nabídka kroužků a zájmových aktivit pro matky s dětmi, zavedení kamerového systému (Hrušovany nad Jevišovkou), zřízení obecní policie, výstavba/opravy klíčových komunikací a chodníků, pořízení techniky na úklid chodníků a komunikací, dokončení opravy hasičské zbrojnice (Mackovice), opravy a zateplení obecních budov – OÚ, ZŠ, MŠ (Šanov, Velký Karlov, Břežany), oprava hřbitova a výstavba kolumbária (Hrušovany nad Jevišovkou),_ zasíťování lokalit pro výstavbu rodinných domů (Mackovice)*

Možné dotace pro prioritní osu 1:

- Integrovaný regionální operační program
- OP Doprava

Prioritní osa 2: Podpora volnočasových aktivit obyvatel

Specifický cíl 2a) Zajistit lepší podmínky pro fungování spolků a klubů

Indikátory: počet založených spolků, počet sportovních a kulturních akcí pořádaných spolky, počet zaregistrovaných členů spolků/klubů

Specifický cíl 2b) Rozšíření nabídky sportovního a kulturního vyžití v regionu

Indikátory: počet vybudovaných či zrekonstruovaných sportovních/kulturních zařízení, počet/rozloha rekreačních ploch, počet dětských hřišť, počet koupališť, počet kulturních a sportovních akcí

Návrh opatření (prioritní osa 2): *Opravy a modernizace kulturních domů, výstavba nové knihovny (Mackovice), vybudování dětského hřiště (Božice), vybudování, popř. dostavba sportovního areálu (Pravice, Hrušovany nad Jevišovkou), výstavba školního hřiště (Šanov), vybudování koupaliště (Šanov), podpora činnosti spolků a organizování kulturních akcí, zřízení kluboven pro mládež*

Možné dotace pro prioritní osu 2:

- Integrovaný regionální operační program
- OP přeshraniční spolupráce ČR-Rakousko

Prioritní osa 3: Životní prostředí

Specifický cíl 3a) Vylepšit vzhled obcí a zaměřit se na péči o krajinu

Indikátory: rozloha zelených ploch v obci, plocha nově vysazené zeleně/lesů, počet nově zrekonstruovaných obecních budov, počet parků a lesoparků, počet vybudovaných mokřadů, plocha obnovených vodních ploch, využití dešťové vody v krajině

Specifický cíl 3b) Podporovat výstavbu či dokončení technické infrastruktury s ohledem na životní prostředí (kanalizace, ČOV, sběrné dvory, kompostárny)

Indikátory: existence kanalizací napojených na ČOV, počet zateplených objektů, existence kanalizace ve všech obcích, napojení občanů na technickou infrastrukturu, počet vybudovaných kompostáren, počet vybudovaných sběrných dvorů

Návrh opatření (prioritní osa 3): *rozšíření městské a krajinné zeleně, opravy a zateplení obecních budov, rekonstrukce kotelny a teplovodních přípojek (Velký Karlov), realizace projektu biotopu a lesoparku (Velký Karlov, Hrušovany nad Jevišovkou), výstavba sběrného dvoru (Šanov, Hrušovany n. J., Božice), revitalizace zeleně, výstavba technické infrastruktury*

s ohledem na ŽP, odbahnění rybníků, obnova vodních ploch, intenzifikace ČOV (Šanov), energetické úspory v rehabilitačním centru s bazénem (Hrušovany nad Jevišovkou), protierozní výsadba zeleně (Hrušovany nad Jevišovkou), dokončení revitalizace zámeckého parku (Hrušovany nad Jevišovkou), výstavba větrolamů (Šanov), nový vrt na pitnou vodu (Hrušovany nad Jevišovkou), výstavba/dokončení kanalizací (Pravice), výsadba a úprava zeleně v obci, úpravna vody s přivaděčem (Hrušovany nad Jevišovkou), výstavba vodovodu k Eminu zámku, rekonstrukce náměstí (Hrušovany nad Jevišovkou), rozšíření separace odpadu o další složky (bio-odpad), výstavba kompostáren, využití dešťové vody v krajině, podpora environmentálního vzdělání obyvatelstva

Možné dotace pro prioritní osu 3:

- Program rozvoje venkova 2014-2020
- OP Životní prostředí
- OP Rybářství 2014-2020

Prioritní osa 4: Podpora podnikatelské aktivity

Specifický cíl 4a) Příprava vhodných ploch pro podnikání včetně rozšíření inženýrských sítí

Indikátory: existence/rozloha ploch s inženýrskými sítěmi, podíl/velikost ploch určených pro podnikání, počet brownfields

Specifický cíl 4b) Podpora MSP a drobných forem podnikání s ohledem na zastoupení jednotlivých odvětví v regionu, podpora místních producentů, vznik regionálního produktu

Indikátory: nově vzniklé malé a střední podniky, počet nově vzniklých pracovních míst, počet osob podnikajících v jednotlivých sektorech, počet uspořádaných farmářských trhů, vznik regionálního produktu

Návrh opatření (prioritní osa 4): podpora místních producentů a tradiční výroby, tvorba regionálního produktu/značky, podpora farmářských trhů, finanční zvýhodnění (jiné úlevy – zvýhodněné pronájmy budov) nově přichozích podnikatelů, revitalizace brownfields – např. revitalizace prázdné budovy ZŠ na podnikatelské centrum (Šanov), rozšíření inženýrských sítí do oblastí určených pro podnikání, propagace a podpora využití podnikatelských ploch, inženýrské sítě pro nově vznikající podniky i na území určených pro výstavbu bytových domů a RD (Velký Karlov, Břežany), marketing průmyslových zón a rozvojových ploch

Možné dotace pro prioritní osu 4:

- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
- Integrovaný regionální operační program
- Program rozvoje venkova 2014-2020

Prioritní osa 5: Snížení nezaměstnanosti

Specifický cíl 5a) Vytvořit nová pracovní místa v regionu

Indikátory: počet nově vytvořených pracovních míst, počet nových míst v jednotlivých sektorech, např. cestovní ruch, sociální služby, zemědělství, ...

Specifický cíl 5b) Zlepšit podmínky pro uplatnění mladých lidí na pracovním trhu a zamezit tak jejich odchodu z regionu

Indikátory: počet nabízených rekvalifikačních kurzů, počet podniků nabízející stáže, popř. praxi žákům/absolventům, počet pracovních míst odpovídající vzdělanostní struktuře obyvatel

Návrh opatření (prioritní osa 5): *Podpora cestovního ruchu a tvorba nových pracovních míst v tomto sektoru (sezónní zaměstnanost), podpora sektoru zemědělství (konkurenceschopné odvětví), zvýhodnění podniků zavádějící inovativní prvky do výroby, podpora mladých občanů hledajících práci – nabídka rekvalifikačních kurzů, zajistit spolupráci podniků a škol – exkurze, praxe, atd., podpora veškerých rozvojových podnikatelských aktivit, které mají potenciál vytvořit pracovní místa, využití blízkosti rakouského trhu, využití veřejně prospěšných prací a zavedení nových forem - sdílení pracovních míst*

Možné dotace pro prioritní osu 5:

- OP Zaměstnanost
- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání
- Integrovaný regionální operační program
- OP přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
- Program rozvoje venkova 2014-2020

Prioritní osa 6: Podpora tradic a specifických forem turismu v regionu

Specifický cíl 6a) Spolupráce zainteresovaných subjektů při propagaci a rozvoji specifických forem turismu (cykloturistika, vinařská turistika, agroturistika)

Indikátory: počet společných zrealizovaných projektů, počet subjektů zapojených do společných projektů, délka cyklostezek, nově zrekonstruované vinné sklepy, počet vybudovaných servisů/půjčoven kol, počet přenocování, počet subjektů ochotných zapojit se do projektu agroturistiky (místní zemědělci, myslivecké spolky)

Specifický cíl 6b) Zachování tradičních hodnot a kulturních tradic v regionu

Indikátory: počet tradičních kulturních akcí (hody), počet místních producentů dodržující tradiční způsob výroby, počet zorganizovaných farmářských a řemeslných trhů, počet vybudovaných galerií/muzeí

Návrh opatření (prioritní osa 6): *podpora spolupráce zainteresovaných subjektů zaměřených na nové netradiční formy turismu, opravy vinných sklípků, výstavba vinného sklepa určeného pro turistiku, zbudování vinařských stezek, výstavba, popř. rozšíření cyklostezek a in-line stezek, výstavba hiposteze, agrostezek, organizování farmářských, řemeslných trhů a hodů, společných kulturních akcí regionu, tvorba turistických produktů a jejich propagace (region klidu a pohody, region vína, agroturistika), tvorba turistických balíčků (letní, zimní), rozvoj příhraniční spolupráce (např. v rámci cykloturistiky, farmářských trhů), zřízení galerie pro místní umělce, zřízení muzea*

Možné dotace pro prioritní osu 6:

- Program rozvoje venkova 2014-2020
- OP Životní prostředí
- OP přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko

Prioritní osa 7: Zajistit základní a doprovodnou turistickou infrastrukturu

Specifický cíl 7a) Rozšíření nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení

Indikátory: kapacita ubytovacích zařízení, počet přenocování, počet příjezdů, počet a kapacita stravovacích zařízení, počet kaváren/cukráren v regionu

Specifický cíl 7b) Zmodernizovat turistickou infrastrukturu a zbudovat tzv. turistická lákadla

Indikátory: počet zrekonstruovaných kulturních objektů, počet naučných stezek, počet rozhleden, počet/délka cyklostezek, počet revitalizovaných parků, počet vyznačených turistických cest, počet TIC, počet odpočívadel na turistických trasách, počet informačních panelů

Specifický cíl 7c) Podpora malých podnikatelů v oblasti cestovního ruchu

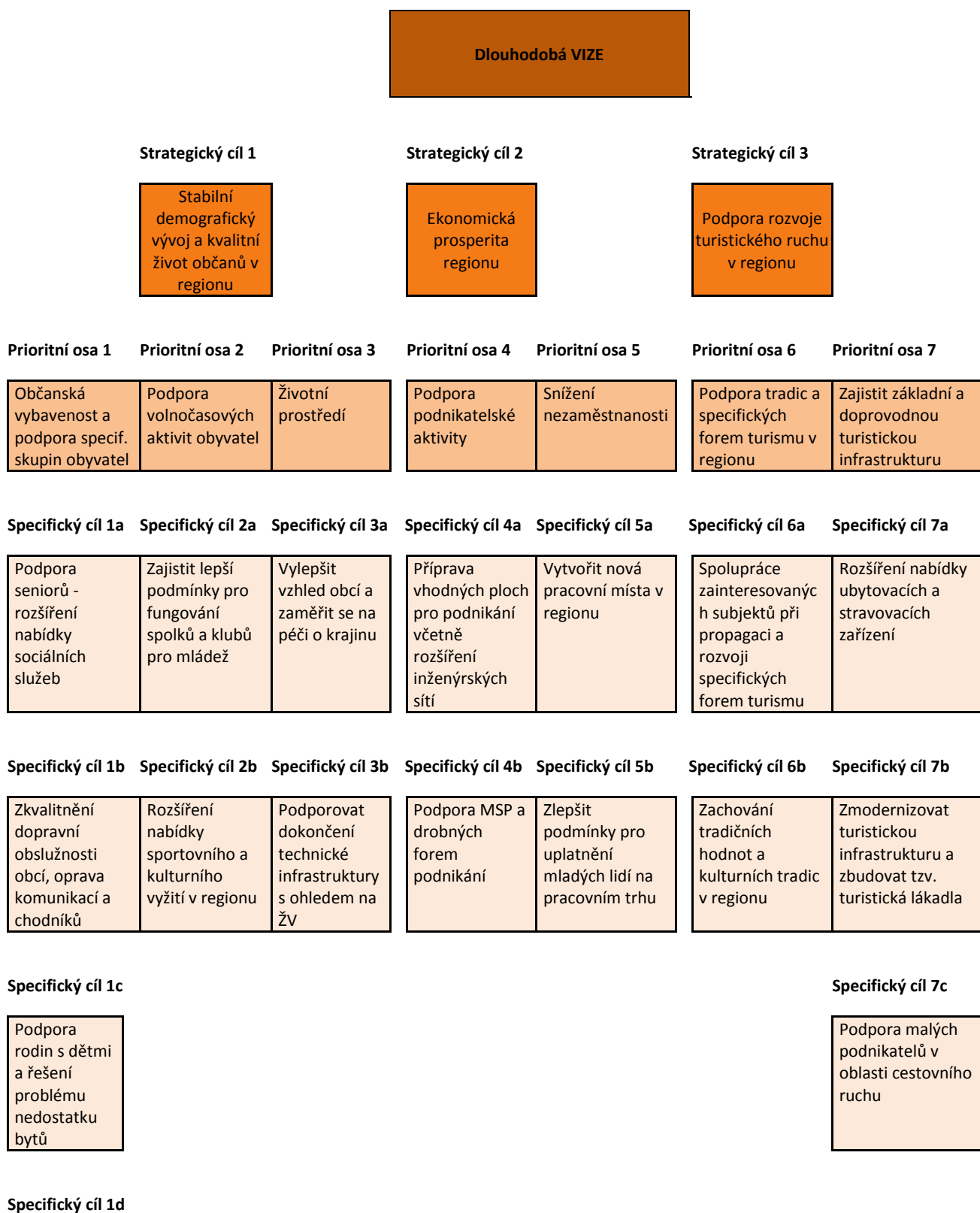
Indikátory: počet osob podnikající v cestovním ruchu, počet zrealizovaných projektů ve spolupráci s MAS

Návrh opatření (prioritní osa 7): *podpora/zvýhodňování subjektů podnikajících v cestovním ruchu, zkvalitnění propagace regionu - marketing (web, informační letáky, propagační materiály, kalendáře akcí), navázání spolupráce s jinými mikroregiony, či Českou centrálou cestovního ruchu, prohloubení spolupráce s Rakouskem (prezentace regionu v zahraničí), zřízení a podpora fungování informačního turistického centra, budování nových ubytovacích kapacit (penziony s vinařskou tematikou), budování stravovacích zařízení a kaváren, modernizace turistické infrastruktury – např. budování naučných stezek a infoznačení, využití potenciálu zámku a letního kina v Hrušovanech nad Jevišovkou, výstavba muzea, zbudování koupaliště, revitalizace parků a oddechových zón, značení turistických cest*

Možné dotace pro prioritní osu 7:

- Program rozvoje venkova 2014-2020
- OP Životní prostředí
- OP přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko

Tabulka 21: Struktura priorit a cílů strategické části dokumentu

Zdroj: vlastní zprac.

3.3 Vazba na strategické dokumenty

Obce spadající pod MAS Hrušovansko nemají prozatím zpracovaný žádný aktuálně platný strategický dokument. Obec Hrušovany nad Jevišovkou je jedinou výjimkou. Dokument (SPR – Strategický plán rozvoje města Hrušovany nad Jevišovkou) však byl zpracován na období 2008 – 2013, tudíž je v současné době připravován aktuální strategický plán rozvoje na nové programové období 2014 - 2020. Integrovaná strategie také volně navazuje na dnes již neaktuální Rozvojovou strategii mikroregionu Niva vypracovanou v roce 2002 a na Strategii rozvoje mikroregionu Hrušovansko dokončenou taktéž v roce 2002. Mikroregion Hrušovansko si následně v roce 2003 nechal zpracovat i Program regenerace krajiny mikroregionu Hrušovansko, který se zaměřuje především na životní prostředí a trvale udržitelný rozvoj venkovské krajiny regionu.

Integrovaná strategie MAS Hrušovanska je v souladu i se strategickými dokumenty vyšších územních celků. Jsou to:

- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020,
- Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2020,
- Program rozvoje Jihomoravské kraje,
- Politika územního rozvoje ČR z roku 2008.

Ostatně v těchto čtyřech dokumentech je Hrušovansku věnována náležitá pozornost. V Politice územního rozvoje se o části území SO ORP Znojmo mluví jako o území vykazující relativně vyšší míru problémů, zejména z hlediska udržitelného rozvoje území. Podle Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020 spadá Hrušovansko pod hospodářsky problémové regiony. Obce Hrušovanska pak podle tohoto dokumentu patří mezi periferní nebo stabilizovaná území. Dle členění Programu rozvoje Jihomoravského kraje 2017 – 2020 lze obce při hranici s Rakouskem v ORP Znojmo přiřadit k periferním oblastem. Zbylé obce v SO ORP Znojmo patří podle zmíněného dokumentu ke stabilizovaným územím. Kromě obcí Hrušovan, Litobratřic a Hrabětic se tedy jedná o periferní oblasti. Celý okres Znojmo společně se všemi obcemi Hrušovanska patří do regionů se soustředěnou podporou státu 2007

– 2013. Konkrétně se jedná o hospodářsky slabé regiony. Do této kategorie má Hrušovansko patřit i v programovém období 2014 – 2020.

Integrovaný regionální operační program se také podrobně věnuje problematice komunitně vedeného místního rozvoje. IROP stanovuje dva specifické cíle, ve kterých vyzdvihuje posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizaci místního potenciálu, stejně tak posílení kapacity komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zlepšení řídicích a administrativních schopností MAS.

Tabulka 22: Provázanost strategie s dalšími strategickými dokumenty

Prioritní osy	SRR	PRJMK	SRJMK	IROP	SPR ⁷	SPR ⁸
Kvalitní občanská vybavenost a podpora specif. skupin obyvatel	X	X	X	X	X	X
Podpora volnočasových aktivit obyvatel	X	X	X		X	X
Životní prostředí	X	X	X	X	X	X
Podpora podnikatelské aktivity	X	X	X	X	X	X
Snížení nezaměstnanosti	X		X			
Podpora tradic a specifických forem turismu v regionu		X		X	X	
Zajistit základní a doprovodnou turistickou infrastrukturu	X	X			X	

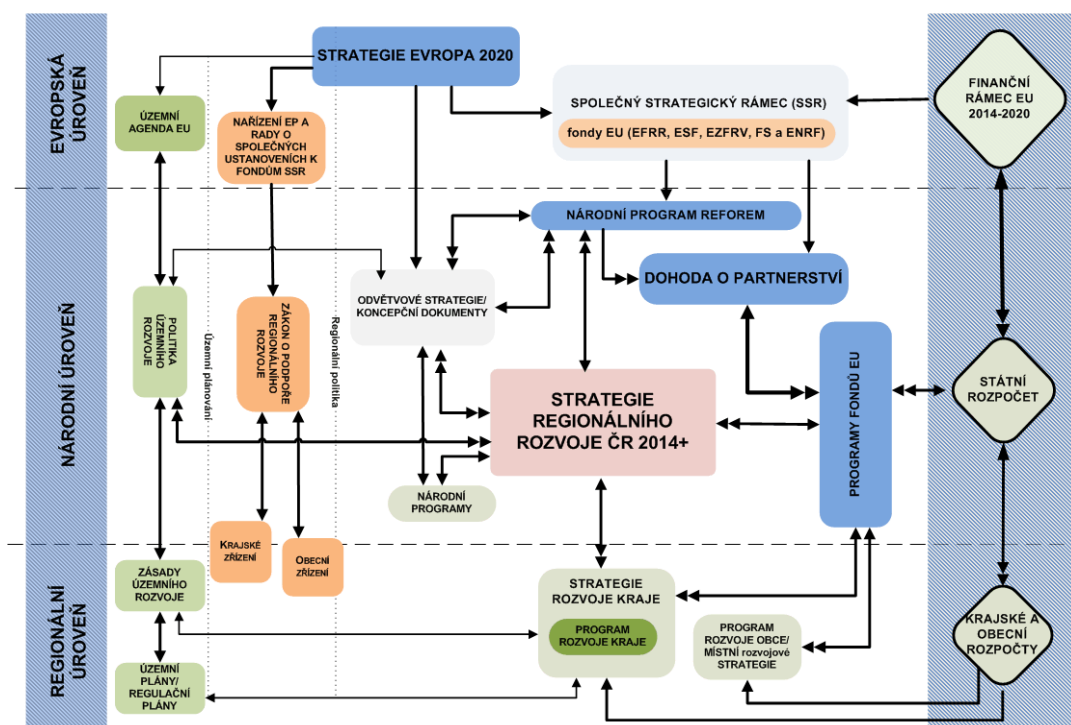
Zdroj: vlastní zprac.

Obrázek 13: Provázanost strategických dokumentů na evropské, národní a regionální úrovni

⁷ Strategický plán rozvoje města Hrušovany nad Jevišovkou 2008 - 2013

⁸ Strategický plán rozvoje města Hrušovany nad Jevišovkou 2014 - 2020

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj: SRR ČR 2014 – 2020 [online], s.130.

4 Implementační část

5 Seznam tabulek

Tabulka 1: Základní charakteristiky členských obcí.....	12
Tabulka 2: Charakteristika území MAS Hrušovansko v porovnání s vyššími územními celky	13
Tabulka 3: Prostředky komunikace obcí s občany	14
Tabulka 4: Dostupnost správních úřadů v obcích	15
Tabulka 5: Vývoj počtu obyvatel v letech 2008 – 2012.....	16
Tabulka 6: Index stáří v roce 2008 a 2012	19
Tabulka 7: Vybavení obcí technickou infrastrukturou	20
Tabulka 8: Délka silnic a dálnic v okrese v porovnání s vyššími územními celky	21
Tabulka 9: Vybavenost školskými zařízeními	25
Tabulka 10: Kulturní a sportovní vybavenost v obcích	26
Tabulka 11: Vybavenost obcí samostatnými zařízeními vč. detašovaných pracovišť	27
Tabulka 12: Zabezpečování nakládání s odpady	29
Tabulka 13: Statistika množství odpadu.....	29
Tabulka 14: Přehled zvláště chráněných území v SO ORP Znojmo a jejich rozloha	34

Tabulka 15: Volnočasové aktivity v obcích.....	35
Tabulka 16: Ekonomická aktivita obyvatel Hrušovanska	36
Tabulka 17: Vývoj míry nezaměstnanosti v jednotlivých obcích	37
Tabulka 18: Srovnání míry nezaměstnanosti s vyššími územně správními celky.....	38
Tabulka 19: Srovnání míry nezaměstnanosti s okolními MAS.....	40
Tabulka 20: Občanská vybavenost v obcích – bezpečnostní složky	42
Tabulka 21: Struktura priorit a cílů strategické části dokumentu	68
Tabulka 22: Provázanost strategie s dalšími strategickými dokumenty.....	70

6 Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 2008 – 2012	17
Graf 2: Vývoj přírůstku obyvatel v letech 2008-2012.....	17
Graf 3: Věková struktura obyvatel v roce 2008 a 2012	18
Graf 4: Vzdělanostní struktura v roce 2001 a 2011	20
Graf 5: Vývoj počtu domů v letech 1970 – 2011.....	27
Graf 6: Obydlené domy podle vlastníka v roce 2011	28
Graf 7: Vývoj míry nezaměstnanosti v jednotlivých obcích	37
Graf 8: Srovnání míry nezaměstnanosti s vyššími územními celky	38
Graf 9: Celková spokojenost občanů s obcí.....	47
Graf 10: Největší problém obce/regionu	48
Graf 11: Spokojenost s nabídkou pracovních příležitostí	48
Graf 12: Potřeba sociálních služeb v obcích	49
Graf 13: Hospodářská oblast podnikání	50
Graf 14: Existence kladných stránek regionu	51
Graf 15: Žádoucí rozvojové projekty dle podnikatelských subjektů	53
Graf 16: Projekty, na kterých jsou podnikatelé ochotni účastnit se	53

7 Seznam obrázků

Obrázek 1: Struktura organizace MAS Hrušovansko.....	7
Obrázek 2: Poloha MAS Hrušovansko vůči okolním MAS	9
Obrázek 3: Plánek členských obcí MAS	12

Obrázek 4: Schéma silnic na území MAS Hrušovansko	22
Obrázek 5: Intenzita dopravy na Hrušovansku v roce 2010.....	23
Obrázek 6: Plánek místní dopravní infrastruktury	24
Obrázek 7: Vodní režim ve správním obvodu ORP Znojmo.....	30
Obrázek 8: Souhrnné hodnocení kvality vody na území SO ORP v roce 2012	31
Obrázek 9: Vymezení oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší.....	32
Obrázek 10: Souhrnné hodnocení kvality ovzduší na území SO ORP v roce 2012	33
Obrázek 11: Změna dlouhodobé nezaměstnanosti	39
Obrázek 12: Mapa působnosti Obvodního oddělení policie Hrušovany nad Jevišovkou	43
Obrázek 13: Provázanost strategických dokumentů na evropské, národní a regionální úrovni.....	67

8 Přílohy

Příloha č. 1: Autobusová dopravní obslužnost

Odkud / kam	Hrušovany všední dny	Hrušovany víkendy	Znojmo všední dny	Znojmo víkendy	Brno všední dny	Brno víkendy
Božice	1 - 2 hodinové intervaly	4x denně	3x denně	3x - 4x denně	Přestup v Hrušovanech nebo Lechovicích	Přestup v Hrušovanech nebo Lechovicích
Břežany	4x denně	4x denně	chybí odpolední spoj	3x denně	Přestup v Hrušovanech nebo Lechovicích	Přestup v Hrušovanech nebo Lechovicích
Čejkovice	2 hodinový interval	4x denně	2 hodinový interval	4x denně	Přestup v Lechovicích	Přestup v Lechovicích
Dyjákovice	Přestup v Božicích nebo v Hevlíně	Přestup v Hevlíně	6x denně	4x - 5x denně	Přestup v Hevlíně nebo ve Znojmě	Přestup v Hevlíně nebo ve Znojmě
Hevlín	2 hodinový interval	2 hodinový interval	6x denně	4x denně	2 hodinový interval	2 hodinový interval
Hrabětice	10 minutový interval	10 minutový interval	přestup Hevlín, Lechovice	přestup Hevlín, Lechovice	2 hodinový interval	2 hodinový interval
Hrušovany nad Jevišovkou	x	x	po dvou hodinách přímo nebo přes Lechovice nebo Pohořelice	2 hodinový interval	2 hodinový interval	2 hodinový interval
Litobratřice	2 hodinový interval	2 hodinový interval	přes Pohořelice nebo Hevlín	přes Pohořelice nebo Hevlín	2 hodinový interval	2 hodinový interval
Mackovice	4x denně	4x denně	z rozcestí po dvou hodinách	z rozcestí po dvou hodinách	2 hodinový interval	2 hodinový interval
Pravice	hodinový interval	4x denně	cca po dvou hodinách – přímo nebo přes Lechovice	3x denně, chybí odpolední	přes Hrušovany nebo Lechovice	přes Hrušovany nebo Lechovice
Šanov	2 hodinový interval	2 hodinový interval	přes Hevlín nebo Hrušovany	přes Hevlín nebo Hrušovany	hodinový interval	2 hodinový interval
Velký Karlov	1x denně	téměř neexistuje	4x denně	4x denně	přes Znojmo	přes Znojmo

Zdroj: vlastní zpracování dle IDO

Příloha č. 2: Zaměstnanost dle odvětví

	Počet obyvatel s obvyklým pobytem														
	zaměstnaní podle odvětví														
	z toho zaměstnaní														
	celkem	celkem	z toho podle odvětví												
zemědělství, lesnictví, rybářství			průmysl	stavebnictví	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	doprava a skladování	ubytování, stravování a pohostinství	ICT	peněžnictví a pojišťovnictví	činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti a administrativní a podpůrné činnosti	veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	vzdělávání	zdravotní a sociální péče	nezjištěno	
ČR	10 436 560	4 580 714	124 284	1 161 216	313 662	466 324	257 645	144 136	136 119	112 816	357 124	269 797	276 436	296 681	510 987
Jihomoravský kraj	1 163 508	511 844	14 502	123 039	40 274	53 628	27 368	15 163	17 512	11 447	42 990	27 989	34 351	34 718	51 260
Znojmo - okres	111 380	45 981	2 934	10 781	3 971	4 627	2 654	1 726	567	763	2 295	2 733	2 689	2 832	5 802
Božice	1 525	563	58	125	56	43	52	13	4	4	7	29	28	56	80
Břežany	882	306	15	55	44	19	23	7	2	1	7	11	10	59	44
Čejkovice	203	81	1	10	24	5	11	4	-	1	3	5	-	2	12
Dyjákovice	814	293	41	57	41	33	9	9	4	3	7	13	15	12	40
Hevlín	1 354	553	56	134	58	53	38	35	6	3	24	23	16	16	74
Hrabětice	865	309	19	101	30	19	23	11	-	3	7	6	15	11	60
Hrušovany nad Jevišovkou	3 162	1 415	80	430	142	137	103	48	13	18	62	74	76	67	124
Litobratřice	492	181	20	31	24	15	24	6	1	2	7	13	2	7	28
Mackovice	369	132	8	26	26	4	11	1	-	3	4	3	-	16	25
Pravice	308	109	7	32	7	4	10	1	1	2	7	4	1	9	23
Šanov	1 451	549	36	156	67	51	44	7	7	7	17	25	22	25	72
Velký Karlov	408	158	25	38	14	12	8	3	-	-	6	6	1	9	34

Zdroj:

Příloha č. 3: Technický stav silnic

Dyjákovice

Místní komunikace v obci jsou po výstavbě kanalizace a vody v katastrofálním stavu a pro provoz dosti nevhodné. Oprava těchto cest je hlavním prioritou naší obce. Komunikace hlavní - krajská, je momentálně v rekonstrukci a je neprůjezdná. Termín dokončení a kolaudace je plánovaný na listopad roku 2014.

Břežany

Stav krajské silnice v obci je velmi špatný, zvláště směrem na Litobratřice a vyžaduje v nejbližší době opravu. Co se týká obecních komunikací, nutně je potřeba opravit dvě místní komunikace (cca 2 km).

Čejkovice

Obcí prochází státní silnice z Hrušovan na Znojmo, která je v dobrém stavu. Stav místních komunikací v obci je také vyhovující.

Hevlín

V loňském roce byla opravena zhruba polovina místních komunikací, což stálo zhruba 40 mil. Kč. V letošním roce se projektově připravuje druhá etapa oprav, která se bude realizovat v roce 2015. Vše financuje obec z vlastních prostředků, protože na místní komunikace prozatím žádné dotace nejsou.

Hrabětice

Zhruba z 60 % je třeba silnice 4. třídy opravit. Silnice 3. třídy - ulice Šanovská patří SÚS Znojmo. V roce 2009-2011 měla proběhnout celková rekonstrukce. Přípravy však skončily z důvodu nedostatku financí. Náklady by činily cca 47 mil. Kč (obec Hrabětice 16 mil., SÚS 31 mil. Kč).

Pravice

Stav místních komunikací v obci Pravice je špatný. Místní komunikace by se měly opravovat po realizaci kanalizace v obci. Státní silnice v obci je v uspokojivém stavu.

Božice

Pokud se jedná o silnice ve vlastnictví JMK, tak jsou v uspokojivém stavu; část silnic byla opravena po kanalizaci. Některé, například silnice v Zámlýní, jsou ve špatném stavu. Co se týče silnic, které jsou ve vlastnictví obce, většina je opravena; chybí však ještě dvě cesty z první etapy kanalizace, které potřebují celkovou rekonstrukci. Dále je třeba zpevnit povrch u některých méně frekventovaných cest.

Litobratřice

Silnice byly z velké části vybudovány v roce 1975, tudíž i jejich stav tomu stáří odpovídá, proto musí být provedena rekonstrukce. Momentálně je zpracovaná projektová dokumentace a je podaná žádost o stavební povolení na odboru dopravy ve Znojmě, nyní probíhá stavební řízení.

Šanov

Komunikace v obci jsou částečně opraveny. Zůstává však několik cest, které mají velmi špatný povrch, což musí obec v následujícím období řešit (Dlouhá, Božická – z části povrch písčitý, Zahradní – rovněž část povrchu nezpevněná komunikace). Některé komunikace jsou nezpevněné, jiné pouze vyštěrkovány a v penetracích po TI. Účelové komunikace jsou ve velmi špatném stavu. Drtivá většina je nezpevněna.

Hrušovany n. J.

Státní silnice je po rekonstrukci směrem na Hevlín, směrem na Znojmo je však nutná rekonstrukce. Místní komunikace jsou ze 70 % nové, u 30 % je nutná celková rekonstrukce.

Velký Karlov

Obec vlastní a udržuje celkem ca 7,53 km zpevněných komunikací (jedná se o asfaltový, případně betonový povrch) z toho je 1,13 km na území katastru obce Hrádek. Cca 1,42 km je rekonstruovaných; 3,2km v dobrém stavu a 2,91 km ve špatném až havarijním stavu.

Mackovice

Dvě třetiny místních komunikací potřebují generální opravu pro kanalizaci, vodovodu a plyn

